

ΟΣΙΟΣ ΝΙΚΩΝ Ο «ΜΕΤΑΝΟΕΙΤΕ»

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΡΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2013 ΤΕΥΧΟΣ 183ον

ΟΣΙΟΣ ΝΙΚΩΝ Ο «ΜΕΤΑΝΟΕΙΤΕ»

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ | ΤΕΥΧΟΣ 183ον

ΟΣΙΟΣ ΝΙΚΩΝ Ο «ΜΕΤΑΝΟΕΙΤΕ»
ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΚΩΔΙΚΟΣ 2589

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ 5, 23100 ΣΠΑΡΤΗ
Τηλ. 27310 26580
Fax 27310 26581
www.immspartis.gr
email: info@immspartis.gr
imm-spar@otenet.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ
κ.κ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΑΡΧΙΜ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΟΣΜΑΣ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΣΥΝΔΡΟΜΗ: 0,60€

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ:
ΧΡΙΣΤΙΝΑ-ΑΝΝΑ Α. ΧΙΩΤΗ
Τριακοσίων 48, Σπάρτη
τηλ. 27310 81253
info@lakonikos.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ὁ ἐκ Βασσαρᾶ Μητροπολίτης Μεσσηνίας Μελέτιος († 17᾽Ιουνίου 1933)	51
<i>Σεβ. Μητροπολίτου Μονεμβασίας καί Σπάρτης κ. Εὐσταθίου</i>	
<i>Θέματα Λατρείας</i>	
Αἰρέσεις - Λύκοι μέ ἐνδύματα προβάτων	54
<i>Θεοφ. Ἐπισκόπου Ἀνδρούσης κ. Θεοκτίστου</i>	
<i>Οἱ Πατέρες στόν σύγχρονο κόσμο</i>	
Ὁ ἀληθινός δρόμος.....	55
<i>Ἀρχιμ. Ἐφραίμ Μιλτιάδου, Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων Σπάρτης</i>	
<i>Προσεγγίσεις καί προβληματισμοί</i>	
Στάβλοι ψυχῶν	56
<i>Ἀρχιμ. Πορφυρίου Κονίδη, Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίων Ἀναργύρων Πάρνωνος</i>	
<i>Νεανικοί Ἀγκυροβολισμοί</i>	
Στό δρόμο τῆς Ἐλευθερίας	58
<i>Εὐαγγέλου Θεοδώρου, Βιβλιοθηκονόμου</i>	
Ὁ Γέρων Ἐφραίμ ὁ Κατουνακιώτης	60
<i>Ἱερολογ. Ἱεροδιακόνου π. Εὐσεβίου Ρασιᾶ</i>	
<i>Ἀπό τή ζωή τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας</i>	
Γεγονότα - Σχόλια	62
Χρονικά Ἱερᾶς Μητροπόλεως	67

Ὁ ἐκ Βασσαρᾶ Μητροπολίτης Μεσσηνίας Μελέτιος (†17 Ἰουνίου 1933)

Σεβ. Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐσταθίου

Ὁ Βασσαρᾶς, τὴν Κυριακὴ 25 Αὐγούστου εἶχε τὴν τιμητικὴ του.

Οἱ εὐγενεῖς καὶ φιλογενεῖς Βασσαραῖοι, ἐκεῖνοι ποὺ μένουν μόνιμα στό χωριό καὶ οἱ πολυαγαπημένοι μας ὁμογενεῖς, ποὺ ἔχουν τὶς ρίζες τους ἐδῶ καὶ διαπρέπουν σ' ὅλα τῆς γῆς τὰ μήκη καὶ τὰ πλάτη καὶ μάλιστα στὴν Ἀμερική καὶ στὸν Καναδά, γέμισαν καὶ στόλισαν μὲ τὴν εὐλογημένη παρουσία τους τὸν πανέμορφο καὶ ριζικά συντηρημένο Ἱερό Ναό τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἀπὸ πολὺ πρῶι. Μὲ ὑποδειγματικὴ τάξη καὶ ἀξιοθαύμαστη εὐλάβεια παρακολούθησαν τὴν ἀρχιερατικὴ θεία λειτουργία καὶ συμμετείχαν ὀλόψυχα στό Μνημόσυνο γιὰ τὸν ἀείμνηστο Μητροπολίτη Μεσσηνίας Μελέτιο Σακελλαρόπουλο, γέννημα καὶ θρέμμα τοῦ χωριοῦ, μὲ τὴν συμπλήρωση ὀγδόντα χρόνων ἀπὸ τὴν εἰς Κύριον ἐκδημία του.

Ἡ Ἱερά Μητρόπολις μας μὲ πρωτοβουλία τοῦ ὑπογραφομένου θεώρησε χρέος της νὰ τελέσει τὸ Μνημόσυνο αὐτό, γιὰ πολλοὺς λόγους ποὺ ἀνεπτύξαμε κατὰ τὴν ἐπιμνημόσυνη προσφώνησή μας μὲ ὀλοφάνερη συγκίνηση.

Ἐκεῖνος, Βασσαραῖος-Λάκωνας, στὴν ἀρχὴ τοῦ 20οῦ αἰῶνος ἔφθασε Μητροπολίτης καὶ πνευματικὸς ἡγέτης μιᾶς πολυάνθρωπης Μητροπόλεως, τῆς Μεσσηνίας μὲ ἔδρα τὴν Καλαμάτα. Ἐμεῖς, Βαλυραῖος-Μεσσηνίος, στό τέλος τοῦ 20οῦ αἰῶνος ἐνθρονιζόμαστε Μητροπολίτης Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης στὴν περιάκουστη Σπάρτη.

Ἐκεῖνος ἐπὶ τριάντα περίπου χρόνια ἐποίμανε θεοφιλῶς καὶ θεαρέστως καὶ σέ χαλεπούς καιροὺς τὸν εὐσεβῆ καὶ Παναγιωσκέπαστο λαό τῆς γειτονικῆς Μητροπόλεως καὶ ἐμεῖς διακονοῦμε ταπεινά ἐπὶ 33 ὀλόκληρα χρόνια τὸν εὐσεβῆ, ἀγνό καὶ φιλοπρόοδο λαό τῆς Λακωνικῆς γῆς.

Ἐκεῖνος πολλὰς φορές εἶχε ἐπισκεφθεῖ τὴν γενέτειρά μας, προκειμένου νὰ θρέψει πνευματικά καὶ νὰ στηρίξει ἠθικά τοὺς συμπατριῶτες μας, καὶ ἐμεῖς, μὲ τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου περισσότερες ἀπὸ 30 φορές ἐπισκεπτόμαστε τὸν ἔνδοξο Βασσαρᾶ, γιὰ τὸν ἴδιο λόγο.

Ἀλήθεια, πόσο ἀποκαλυπτικὸς ἦταν ὁ λόγος τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Μεσσηνίας Χρυσοστόμου (Θέμελη) Τοποτηρητοῦ τότε, κατὰ τὴν προσφώνησή του τὴν ἡμέρα τῆς ἐνθρονίσεώς μας στὸν Μητροπολιτικό Ναό τῆς Εὐαγγελιστρίας Σπάρτης: «*Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 20οῦ αἰῶνος ἡ ἱστορικὴ Λακωνία ἐχάρισεν εἰς τὴν Μεσσηνία τὸν ἐκ Βασσαρᾶ καταγόμενον Μητροπολίτην Μελέτιον Σακελλαρόπουλον, ἱεράρχην διαπρεπῆ ἐν τῇ ποιμαντορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐν τοῖς θεολογικοῖς γράμμασι. Ἦδη εἰς τὸ τέλος τοῦ ἰδίου αἰῶνος ἡ ὡσαύτως ἱστορικὴ Μεσσηνία χαρίζει τὴν Σεβασμιότητά σας, καταγόμενον ἐκ Βαλύρας, εἰς τὴν Λακωνίαν ὡς ποιμενάρχην αὐτῆς ἀντιδωρίζουσα πνευματικὸν εἰς αὐτήν . . .*».

Ἀλλὰ ποιὸς ἦταν ὁ ἀοίδιμος Ἱεράρχης ποὺ ἔπρεπε νὰ τιμηθεῖ μαζί μὲ αὐτὸν καὶ ἡ γενέτειρά του; Ἐγεννήθηκε στὸν Βασσαρᾶ τὸ 1852 μ.Χ.

Ὁ πατέρας του Δημήτριος ἦταν Ἱερέας τοῦ χωριοῦ καὶ στίς φλέβες του ἔτρεχε αἷμα ἠρωϊκό, ἀφοῦ ὑπῆρξε ἀπὸ τὰ πρῶτα ἐθελόθυτα θύματα τοῦ ἀπαλευθερωτικοῦ μας ἀγῶνα. Μαχόμενος «γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστη τὴν ἁγία καὶ τῆς πατρίδος τὴν ἐλευθερία», ἐφονεύθη στὴ Μάχη τῆς Βλαχοκερασιάς τὸ 1821.

Κατὰ τὴν παράδοση ἔλαβε καὶ ὁ ἴδιος ὁ πατέρας τοῦ Μελετίου, πρὶν γίνει κληρικός, μέρος στὴν μάχη ἐκείνη, ἔστω καὶ ἂν ἦταν ἔφηβος, γιατί τότε ὅλες οἱ ἠλικίες καὶ ἀπὸ τὰ δύο φύλα ἓνα σκοπὸ εἶχαν ἢ νὰ πεθάνουν ἢ νὰ ἐλευθερωθοῦν.

Τά πρώτα γράμματα έμαθε στό σχολείο του χωριού καί ύστερα στή Σπάρτη.

Η φιλομάθειά του τόν όδήγησε στήν Αθήνα όπου σπούδασε στό εκεί Πανεπιστήμιο καί μετά πλούτισε τίς γνώσεις του στή Γερμανία καί μάλιστα στό Μόναχο, όπου υπηρέτησε καί τήν όρθόδοξη έλληνική παροικία.

Πολύ ένωρίς έφθασε στήν ιστορική Μονή τών άγιών Τεσσαράκοντα καί κοντά στόν πατριώτη του εύλαβή Μοναχό Παΐσιο Ζαχαρόπουλο έμαθε τό δύσκολο, αλλά πολλαπλώς ώφέλιμο, μάθημα τής ύπακοής. Καλλιέργησε μέ άνύστακτη φροντίδα όλα τά έν σπέρματι χαρίσματα, μέ τά όποια τόν προίκισε ό Θεός καί δημιούργησε ήθος έκκλησιαστικό σπάνιο.

Μπορούμε νά σημειώσουμε έδω, ότι όλα τά προσόντα πού ήταν άπαραίτητα γιά τήν προαγωγή του στό έπισκοπικό αξίωμα καί τά όποια στήν συνέχεια τόν καταξίωσαν ως πνευματικό ήγέτη, άνεκαλύφθηκαν καί καλλιεργήθηκαν εκείνη τήν περίοδο καί σέ εκείνο τόν άγιασμένο τόπο.

Βλέπετε δέν μπορεί κανείς νά γίνει καλός δάσκαλος, άν δέν έχει χρηματίσει καλός μαθητής, ούτε έπιτυχημένος ήγούμενος ή ήγέτης μπορεί ν' άναδειχθεί, άν προηγουμένως δέν έχει γίνει καλός ύποτακτικός.

Αυτή τήν έπιτυχία έξασφαλίζει στόν άφιερωμένο στό Θεό, ή όρθόδοξη μοναχική πολιτεία.

Γιά ν' άντεπεξέρχεται στά έξοδα τής διαβίωσης του, μετά τή χειροτονία του στό βαθμό του Διακόνου, διορίστηκε στό Ναό τών άγιών Ασωμάτων στό Θησείο στήν Αθήνα. Εΐναι άξιο ύπογραμμίσεως τό γεγονός, ότι έμεινε στό βαθμό του Διακόνου 12 έτη, ένω κατά κανόνα, οι διάκονοι εΐναι λιγάκι «βιαστικοί» ως πρός τήν χειροτονία εις τόν επόμενο βαθμό.

Η μόρφωσή του ή θεολογική καί ή θύραθεν, τά πολλά του προσόντα καί μάλιστα τό ήθος, ή εργατικότητά του καί οι όργανωτικές του ικανότητες τόν έφεραν πολύ σύντομα στή θέση του Α' Γραμματέως τής Ιεράς Συνόδου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, στήν όποία υπηρέτησε επί τριετία, άφού προηγουμένως υπηρέτησε μέ έπιτυχία ως δάσκαλος καί Καθηγητής στή Σπάρτη καί στήν Κάρυστο Ευβοίας. Εκεί άφησε

άνεξίτηλα τά ίχνη τής διαβάσεώς του, άφού μεταξύ τών άλλων διοργάνωσε τά Αρχεία τής Ιεράς Συνόδου πού εύρίσκονταν τήδε κακέισε.

Η θητεία του στήν Ιερά Σύνοδο τόν κατέστησε γνωστό στήν Ιεραρχία, τά δέ πολλά προσόντα του έπεισαν τούς Ιεράρχες, ότι αυτός μόνος θά ήταν ό καταλληλότερος γιά τήν χηρεύουσα Μητρόπολη τής Μεσσηνίας.

Όντως τό 1904 εξέλεγη γιά νά διαποιμάνει τή μεγάλη Μητρόπολη Μεσσηνίας καί χειροτονηθείς άρχιερέας ένθρονίστηκε στόν Καθεδρικό Ναό τής Ύπαπαντής μέ τή συμμετοχή τών Αρχών καί χιλιάδων πιστού λαού. Στήν τελετή παρέστη καί εκπρόσωπος τής Κυβερνήσεως Θεοτόκη, ό τότε Ύπουργός Ναυτιλίας Σπύρος Κουμουνδοούρος, ένω στό λιμάνι τής πόλεως είχε τιμητικά καταπλεύσει Μοΐρα του Πολεμικού Ναυτικού.

Ο άείμνηστος μεγάλος Ιεράρχης από τήν ήμέρα εκείνη δέν έδωσε «άνάπαυσιν τοΐς κροτάφοις του καί νυσταγμόν τοΐς βλεφάροις του» κατά τόν άγιογραφικό λόγο μέχρι τό τέλος τής έπισκοπικής του διακονίας.

Επέβαλε τήν έλλείπουσα πειθαρχία στους κληρικούς, φρόντισε γιά τόν καλλωπισμό τών Ιερών Ναών καί γιά τό στολισμό τους μέ εΐκόνες βυζαντινής τεχνοτροπίας.

Έβαλε τάξη στίς Ιερές Ακολουθίες, ώστε τήν ίδια ώρα ν' αρχίζουν καί τήν ίδια ώρα νά τελειώνουν σέ όλη τή Μητρόπολη.

Ίδρυσε Ιερατική Σχολή γιά τήν επιμόρφωση τών κληρικών καί τήν κατάρτιση τών ύποψηφίων.

Λειτουργησαν γιά πρώτη φορά στή Μητροπολιτική του περιφέρεια «Κυριακά Σχολεία» πού άργότερα όνομάστηκαν Κατηχητικά, γιά τούς μαθητές καί τίς μαθήτριες καί διόρισε ειδικούς παιδονόμους πού παρακολουθοΐσαν καί βοηθοΐσαν τά παιδιά τίς έλεύθερες ώρες τους.

Ίδρυσε τά πρώτα φιλόπτωχα ταμεία στήν πόλη τών Καλαμών, όπως τότε όνομαζόταν ή σημερινή Καλαμάτα, καί στήν συνέχεια συνέστησε αυτά καί στίς μεγαλύτερες κωμοπόλεις, προκειμένου νά βοηθήσει τούς άνήμπορους άνθρώπους νά ξεπερνούν τίς οικονομικές τους δυσκολίες καί ν' άντιμετωπίζουν τήν πείνα καί τή δυστυχία τους.

Ίδρυσε λαϊκά συσσίτια γιά τόν ίδιο σκοπό καί

χιλιάδες μερίδες φαγητού μέ δική του πρωτοβουλία δίδονταν καθημερινῶς στους ἀναξιοπαθοῦντες. Σημειώνεται μάλιστα, ὅτι μέ παρέμβασή του τό κράτος ἔδιδε ὀλόκληρη μερίδα φαγητοῦ στους φυλακισμένους, ἐνῶ προηγουμένως προσφερόταν μισή.

Ἐπέβαλε χωρίς δυσκολία, γιατί ὁ λόγος του πάντα εἶχε ἀπήχηση, φορολογία στά γεωργικά προϊόντα, προκειμένου νά οἰκοδομηθεῖ τό Σανατόριο «ὁ Προφήτης Ἡλίας» καί ὑπογραμμίζεται, ὅτι συγκεντρώθηκε μέ αὐτό τόν τρόπο τό τεράστιο γιά τήν ἐποχή ἐκείνη ποσό τῶν 3.000.000 δρχ.

Ὁ ἀείμνηστος Ἱεράρχης, διά συνεχῶν κηρυγμάτων καί ἐπικαίρων Ἐγκυκλίων, κατόρθωσε νά ἐμπεδώσει θαυμαστή τάξη στή Μητρόπολή του, ἂν λάβουμε ὑπόψη μας ὅτι εἶχε μείνει ἐπί ὀκτώ ἔτη χωρίς ὑπεύθυνο Ἀρχιερέα.

Κατάφερε μέ τήν ἀνυποχώρητη ἐπιμονή του καί τήν ἀξιοθαύμαστη ὑπομονή του νά ἐξαλείψει τήν ἀκατάσχετη ἐπιπορκία, τήν ἀσύστολη βλασφημία, τήν ἀδικαιολόγητη δενδροκοπία καί τούς ἐμπρησμούς τῶν δασῶν, ἐνῶ περιόρισε τόν πληθωρισμό τῶν ἱερέων διά χειροτονίας ὑποδειγματικῶν, κατά τό δυνατόν, ὑποψηφίων ἱερέων.

Ἡ προσωπικότητά του ἐπηρέασε ὀλόκληρη τήν Ἑλλαδική Ἐκκλησία καί τή ζωή της, ὥστε μέ τή γνώση του, μέ τό παράδειγμά του καί μέ συνεχεῖς, ἀλλά πάντοτε διακριτικές παρεμβάσεις του νά ἀλλάζουν πολυχρόνιες συνήθειες πρὸς τό καλύτερο. Μέ ἐνέργειές του π.χ. ἐπέτυχε νά τροποποιηθεῖ ὁ ἐκλογικός Νόμος καί ἀπαγορεύτηκε ἡ διεξαγωγή τῶν ἐθνικῶν ἐκλογῶν ἐντός τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, ὅπως γίνονταν μέχρι τότε.

Ἐπίσης μέ παρέμβασή του ψηφίσθηκε νόμος ἐναντίον τῆς ἀρχαιοκαπηλίας, γιατί οἱ ἀρχαιοκάπηλοι ἐντός καί ἐκτός τῆς Ἑλλάδος ἐλεύθερα λυμαίνονταν τούς ἀρχαιολογικούς θησαυρούς τοῦ τόπου μας.

Οἱ ἀναρίθμητες πρωτοβουλίες του, οἱ πρωτόγνωρες καί πρωτότυπες δραστηριότητές του, ἡ κατάθεση τῆς ψυχῆς του σέ λόγους καί ἔργα καί ἡ ἀξιοθαύμαστη ἀφοσίωσή του στήν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας, μαζί καί ἡ σχολαστική ἀγάπη του γιά τήν ἐκκλησιαστική τάξη καί τή λειτουργική

γική εὐταξία, τόν κατέστησαν πνευματικό πατέρα ὑπεράξιο, θρησκευτικό ἡγέτη ἀξιοθαύμαστο, κήρυκα τῆς ἀληθείας ἀξιόμιμητο καί στό φιλανθρωπικό τομέα ἀξεπέραστο, γιά τὰ δεδομένα τῆς ἐποχῆς του. Ὅλα τὰ ἰδρύματα πού μέ πρωτοβουλία του ἰδρύθηκαν ἢ λειτούργησαν καί ἐκεῖνο τό Σανατόριο τῆς Ἰθώμης πού ἔκτισε στή Βυτίνα γιά τούς φυματικούς εἶναι τὰ μεγαλύτερα παράσημά του, πού τὰ ἔφερε μέ ἱκανοποίηση μέχρι τοῦ βίου του τό τέλος. Τό Σανατόριο μάλιστα στοίχισε τήν ὑγεία του, γιατί ἔπαιρνε μέρος καί στίς οἰκοδομικές ἐργασίες, μέ ἀποτέλεσμα νά προσβληθοῦν τὰ νεφρά του, νά πάθει νεφρική ἀνεπάρκεια καί νά παραδώσει τήν ψυχή του στά χέρια Ἐκείνου πού ἀγάπησε μέ πάθος ἀπό τὰ παιδικά του χρόνια καί τόν ὑπηρετήσε μέ ἀφοσίωση ἕως τὰ 81 του.

Παρά τό φόρτο τῆς πνευματικῆς ἐργασίας δέν ὑστέρησε καί στό συγγραφικό τομέα. Ἀπό πολύ ἐνωρίς εἶδαν τό φῶς τῆς δημοσιότητας ἀξιόλογα πονήματα κατάλληλα πρὸς πνευματική οἰκοδομή ὅπως «Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ...», «Ὁ Βίος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ», «Λόγοι καί Διδαχαί», ἀλλά καί ἱστορικοῦ ἢ Νομοκανονικοῦ περιεχομένου, ὅπως «Ἡ Ἱερά Μονή τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα» καί «Τό Ἐκκλησιαστικόν Δίκαιον», ἐνῶ πλεῖστες μονογραφίες καί ἐνδιαφέροντα ἄρθρα δημοσιεύθηκαν στίς τοπικές ἐφημερίδες ἢ σέ περιοδικά μέ πανελλήνια κυκλοφορία.

Αὐτόν τόν Ἱεράρχη, πού ἀποτελεῖ γιά τή γειτονική Μητρόπολη πολυεδρικό ἀδάμαντα καί ἀκτινοβόλο στολίδι, αὐτή τήν ἐκκλησιαστική προσωπικότητα πού συγκινεῖ, πού προβληματίζει θετικά καί διδάσκει ἐπί ἑκατό καί πλέον χρόνια, τίμησε ἡ Μητρόπολή μας στίς 25 Αὐγούστου στήν πατρίδα του μέ Μνημόσυνο καί μέ ἀνάλογες καρδιακές ὁμιλίες.

Γι' αὐτό τόν Ἱεράρχη καυχᾶται ἡ γενέτειρά του, ἡ Μονή τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα, Μονή τῆς Μετανοίας του καί ὀλόκληρη ἡ Μητρόπολή μας, γι' αὐτόν δοξολογεῖ τόν Πανάγαθο Θεό, πού ἀναδεικνύει καί χαριτώνει τούς ἀξιους λειτουργούς του καί ἀπό αὐτόν τόν «Ἄγγελο» τῆς κατά Μεσσηνίαν Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπαρχίας ζητεῖ τίς θεοπειθεῖς εὐχές του καί τήν ἀρχιερατική του εὐλογία.

Αιρέσεις - Λύκοι μέ ἐνδύματα προβάτων

Θεοφ. Ἐποκόπου Ἀνδρούσης κ. Θεοκτίστου

«**Μ**ιμῆται τὴν ἀρετὴν ἢ κακία καὶ τὸ ζιζάνιον βιάζεται σίτος νομισθῆναι, σχήματι μὲν πρὸς τὸν σίτον ἐξομοιούμενον, ἐκ δὲ τῆς γεύσεως ὑπὸ τῶν διακριτικῶν ἐξελεγχόμενον. Καὶ ὁ διάβολος μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός, οὐχ ἵνα ἐπανέλθῃ ὅπου καὶ ἦν, (ὡσπερ γὰρ ἄκμων, ἀνήλατον τὴν καρδίαν κτησάμενος, ἀμετανόητον λοιπὸν ἔχει τὴν προαίρεσιν), ἀλλ' ἵνα τοὺς ἰσάγγελον βίον πολιτευόμενους ἀβλεψίας σκότει καὶ ἀπιστίας λοιμώδει περιβάλλῃ καταστάσει. Πολλοὶ λύκοι περιάγουσιν ἐν ἐνδύμασι προβάτων, προβάτων μὲν ἐνδύματα κεκτημένοι, οὐ μὴν καὶ ὄνυχας καὶ ὀδόντας· ἀλλὰ τὴν ἡμέρον περιεκείμενοι δορὰν καὶ τῷ σχήματι τοὺς ἀκάκους ἀπατῶντες, τὸν φθοροποιὸν τῆς ἀσεβείας ἐκ τῶν ὀδόντων προχέουσιν ἰόν. Χρεῖα τοίνυν θείας ἡμῖν χάριτος καὶ νηφαλίου διανοίας καὶ βλεπόντων ὀφθαλμῶν ἵνα μὴ ζιζάνιον ὡς σίτον φαγόντες, ἐξ ἀγνοίας βλαβῶμεν, μήτε τὸν λύκον πρόβατον ὑπολαβόντες, θηρευθῶμεν· μήτε ἄγγελον ἀγαθὸν τὸν ὀλεθροποιὸν διάβολον ὑποπτεύσαντες, καταποθῶμεν· περιέρχεται γὰρ «ὡς λέων ὠρυόμενος, ζητῶν τίνα καταπιῆ», κατὰ τὴν Γραφήν. Διὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία νοουθετεῖ διὰ τοῦτο τὰ παρόντα διδασκαλεῖα, διὰ τοῦτο τὰ ἀναγνώσματα γίνονται». **Περικοπή πού ἀποτελεῖ τὴν εἰσαγωγή στὴν 4ῃ κατήχηση φωτιζομένων τοῦ ἁγίου Κυρίλλου Ἱεροσολύμων (Ε.Π. 33, 453-456).**

Μετάφραση:

«Ἡ κακία μιμῆται τὴν ἀρετὴ καὶ τὸ

ἀγριόχορτο προσπαθεῖ μέ τὸ ζόρι νὰ τὸ περάσουν γιὰ σιτάρι, ἀφοῦ παίρνει τὸ σχῆμα τοῦ σιταριοῦ, ἀπὸ τὴ γεύση ὅμως τὸ καταλαβαίνουν αὐτοὶ ποὺ ξέρουν νὰ ξεχωρίζουν τὰ πράγματα. Καὶ ὁ διάβολος μεταμορφώνεται σὲ ἄγγελο φωτός, ὄχι γιὰ νὰ ξαναγυρίσει στὴν πρώτη του κατάσταση, (γιατὶ ὅπως ἀκριβῶς τὸ ἀμόνι εἶναι ἀλύγιστο, ἔτσι καὶ ἡ θέληση τοῦ διαβόλου εἶναι ἀμετάβλητη), ἀλλὰ γιὰ νὰ σκεπάζει ὅσους ζοῦν ἀγγελικὴ ζωὴ μέ τὸ πνευματικὸ σκοτάδι καὶ τὴ μολυσματικὴ ἀρρώστια τῆς ἀπιστίας. Πολλοὶ λυκοὶ γυρνοῦν τριγύρω μεταμφιεσμένοι σὲ πρόβατα, γιατί, ἐνῶ φοροῦν ἐνδύματα προβάτων, ἔχουν καὶ δόντια καὶ νύχια. Καὶ ἂν καὶ φοροῦν τὸ ἡμερο δέρμα καὶ μέ τὴν ἐξωτερικὴ τους ἐμφάνιση ἐξαπατοῦν τοὺς ἀθώους, ξεχύνουν ἀπὸ τὰ δόντια τους, τὸ καταστρεπτικὸ φαρμάκι τῆς ἁμαρτίας. Χρειαζόμαστε λοιπὸν τὴ Θεία Χάρη καὶ μυαλὸ ξεκάθαρο καὶ μάτια ποὺ νὰ βλέπουν σωστά, γιὰ νὰ μὴ φᾶμε γιὰ σιτάρι τὸ ἀγριόχορτο καὶ βλάψουμε τὸν ἑαυτό μας ἀπὸ ἀγνοια· οὔτε νὰ νομίσουμε τὸ λύκο γιὰ πρόβατο καὶ νὰ μᾶς πιάσουν σὰν τὸ θήραμα· οὔτε ἀκόμη νὰ φανταστοῦμε τὸν ἄγγελο ποὺ φέρνει τὴν καταστροφή, δηλαδή τὸν διάβολο, ὡς ἄγγελο ἀγαθὸ καὶ νὰ τὸν ἀφήσουμε νὰ μᾶς καταπιεῖ γιατί, ὅπως μᾶς λέει ἡ Ἁγία Γραφή, «τριγυρίζει σὰν λιοντάρη ποὺ οὐρλιάζει καὶ ζητεῖ ποῖον νὰ καταπιεῖ». Γι' αὐτὸ τὸ λόγο ἡ Ἐκκλησία μᾶς καθοδηγεῖ γι' αὐτὸ ὑπάρχουν αὐτὰ ἐδῶ τα διδασκαλεῖα· γι' αὐτὸ διαβάζονται τὰ ἀναγνώσματα τῆς Ἁγίας Γραφῆς».

Ὁ ἀληθινὸς δρόμος

Ἄρχιμ. Ἐφραίμ Μιλτιάδου,

Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων Σπάρτης

Ὁ ἄνθρωπος δὲν πλάστηκε γι' αὐτὴ τὴν πρόσκαιρη ζωὴ, ὅπως τὰ ἄλογα ζῶα, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸν θάνατο ἐξαφανίζονται. Πλάσθηκε κυρίως γιὰ νὰ ζήσει μετ' τὸ Θεὸ καὶ ἐν Θεῷ ὄχι ἕκατὸ ἢ χίλια χρόνια, ἀλλὰ αἰώνια, παντοτινά.

Ὁ ἅγιος Χρυσόστομος μᾶς λέγει ὅτι ἡ λέξη εὐτυχία γι' αὐτὴ τὴ ζωὴ εἶναι λέξη κενὴ περιεχομένου γιατί κανεὶς δὲν πέρασε ἀπὸ αὐτὴν ἐδῶ τῆ γῆ χωρὶς νὰ δοκιμαστεῖ. Μόνο κοντὰ στὸ Θεὸ θὰ ζήσουμε ἀπόλυτα εὐτυχισμένοι.

Πρέπει νὰ κατανοήσουμε βαθιὰ μέσα μας ὅτι εἴμαστε ξένοι, ταξιδιώτες, περαστικοί. Ἡ ἀνθρώπινη καρδιὰ μόνο μετ' τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μπορεῖ ἀληθινὰ νὰ γεμίσει καὶ νὰ χορτάσει. Τὸ καλύτερο παράδειγμα στὴν περίπτωση αὐτὴ εἶναι ὁ βασιλιάς Σολομῶν, ὁ ὁποῖος, ὅπως γνωρίζουμε, ἦταν πλούσιος ὥστε ὅλα τὰ σκευὴ ποὺ ὑπῆρχαν στὰ ἀνάκτορά του, ἦταν κατασκευασμένα ἀπὸ καθαρὸ χρυσάφι. Εἶχε σοφία κι ὅλοι οἱ βασιλεῖς ἔρχονταν νὰ τὸν ἀκούσουν. Τὰ δοκίμασε ὅλα, ἀλλὰ στὸ τέλος ἔγραψε «ὅλα εἶναι μάταια σ' αὐτὴν τὴ γῆ · τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ ἐκπληρώσει τὶς ἐπιθυμίες μας».

Μπορεῖ νὰ μᾶς γοητεύουν πολλὰ πράγματα, ἀλλὰ ἡ ἀπόλαυσή τους εἶναι στιγμαϊαία καὶ ποτὲ δὲ γεμίζει ἡ καρδιὰ μας. Μόνο ὁ Θεὸς μπορεῖ νὰ σβήσει αὐτὴν τὴ δίψα καὶ νὰ μᾶς δώσει τὴν ἀληθινὴ χαρὰ.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ Λυτρωτὴς, ὁ Ἐλευθερωτὴς, ὁ Σωτὴρας καὶ Εὐεργέτης μας. Πρέπει μέσα μας νὰ κατανοήσουμε ὅτι μόνο ἓνας δρόμος ὑπάρχει πρὸς τὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, ὁ δρόμος ποὺ ἀκολούθησε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς κατὰ τὴν ἐπίγεια ζωὴ του. Δὲν ὑπῆρξε ἄλλος, οὔτε θὰ ὑπάρξει ποτέ. Ὁ ἴδιος ὁ Κύριος μᾶς λέει ξεκάθαρα «*Εγὼ εἰμὶ ἡ ὁδὸς ... ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρόν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖτω μοι*» (Ματθ. 10', 24).

Ὅταν βρισκόμαστε σὲ αὐτὸν τὸ δρόμο πολλὲς φορὲς ὁ διάβολος θὰ ξεσηκωθεί ἐναντίον μας καὶ θὰ μᾶς πειράξει μετ' διάφορους τρόπους: μετ' ἀκάθαρτες σκέψεις, μετ' ἀμφιβολίες γιὰ τὴν ἀλήθεια τῆς πίστεώς μας ἢ γιὰ ἄλλες

ἀναμφισβήτητες ἀλήθειες. Ἄς μὴν δίνουμε σημασία. Χωρὶς τὴν παραχώρηση τοῦ Θεοῦ ὁ πονηρὸς δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς βλάψει, ἀρκεῖ ἐμεῖς νὰ προσευχόμαστε στὸν Κύριο καὶ Αὐτὸς θὰ εἶναι πάντοτε κοντὰ μας.

Εἶναι δύσκολος ὁ δρόμος πρὸς τὴν οὐράνια μακαριότητα, μήπως ὅμως εἶναι καθόλου εὐκολότερος ὁ δρόμος πρὸς τὴν ἐπίγεια «εὐτυχία»; Ἄς δοῦμε πόσο σκληρὰ δουλεύουν αὐτοὶ ποὺ θέλουν νὰ ἀποκτήσουν πλοῦτη ἢ ἐπιζητοῦν τὴν ἐπίγεια τιμὴ καὶ δόξα, ἢ πόσες φορὲς χαρούμενα καὶ μετ' κέφι ἐργαζόμαστε γιὰ κάποια ἄνευ περιεχομένου διασκέδαση.

Ἄν δὲ θέλουμε τὴν αἰώνια καταδίκη μας ἅς προσέχουμε περισσότερο τὴ ζωὴ μας διότι πρέπει ἀπὸ τώρα νὰ φροντίσουμε γιὰ τὸ μέλλον μας. Εἶναι σὲ ὅλους μας γνωστὸ ὅτι πέραν τοῦ τάφου δὲν ὑπάρχει μεταμέλεια. Τρισευτυχισμένος εἶναι αὐτὸς ποὺ διάλεξε καὶ ἀκολουθεῖ τὴ στενὴ καὶ τεθλιμμένη ὁδὸ ποὺ ὁδηγεῖ μετ' ἀσφάλεια στὴν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Πρέπει νὰ φροντίζουμε γιὰ τὴ σωτηρία μας ὅσο ἔχουμε ἀκόμη καιρὸ «*ὅτι ἔρχεται νύξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι*» (Ἰωαν. 3', 4). Νὰ ἀρχίσουμε τώρα, μὴν τὸ ἀναβάλλουμε ἀπὸ μέρα σὲ μέρα, δὲν ξέρουμε πότε θὰ φύγουμε ἀπὸ αὐτὴ τὴ ζωὴ, γιατί θὰ ἔρθει ὁ θάνατος καὶ δὲν θὰ μπορούμε πλέον νὰ κάνουμε τίποτα.

Οἱ πατέρες τῆς ἁγίας μας Ἐκκλησίας τονίζουν μετ' σοβαρότητα ὅτι ὁ δρόμος ποὺ ὁδηγεῖ στὴν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν εἶναι ὁδунηρὸς, ἀλλὰ τὰ αἰώνια βάσανα καὶ δεινὰ εἶναι ἀσυγκρίτως ὁδунηρότερα ἀπὸ κάθε ἐπίγεια ταλαιπωρία. Ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ μαρτύριο τῆς κολάσεως, «*τό ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ*» (Ματθ. κε', 41) καὶ ἡ πιὸ ὁδунηρὴ ἐπίγεια δοκιμασία εἶναι τόσο ἀσήμαντη, ὅσο μία σταγόνα στὸν ὠκεανό.

Ἄς ἔχουμε στήριγμα καὶ βακτηρία μας τὸν Κύριον τῆς Δόξης καὶ νὰ εἴμαστε σίγουροι ὅτι θὰ βαδίσουμε στὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν μετ' ἀσφάλεια, ἀποφεύγοντας τὶς παγίδες τοῦ πονηροῦ στὶς ὁποῖες παγιδεύει τοὺς ἀνθρώπους ποὺ δὲν ἀγωνίζονται στὴ ζωὴ τους.

Στάβλοι ψυχῶν

Ἄρχιμ. Πορφυρίου Κονίδη,
Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίων Ἀναργύρων Πάρνωνος

Εξ ὀρισμοῦ ἀκούγοντας τόν ὄρο «στάβλο» τό μυαλό μας πηγαίνει σέ ἓνα μέρος, ὄχι καί τόσο καθαρό, ὅπου στοιβάζονται ζῶα. Ἐκεῖ οἱ συνθηκῆς λειτουργίας, ἀπό τήν πλευρά κάποιων αἰσθήσεων, δέν εἶναι... καί οἱ καλύτερες. Τό γεγονός αὐτό ἀνάγκασε κάποιες φιλοζωικές ὀργανώσεις νά διαμαρτυρηθοῦν καί νά πετύχουν τή βελτίωση τοῦ τρόπου διαβίωσης τῶν ζῶων. Ὅμως, γιά ἓναν ἄλλο στάβλο πού δημιουργήσαμε, κουβαλάμε πάνω μας καί συντηροῦμε τί κάνουμε; Καί, φυσικά, ἀναφερόμαστε στόν στάβλο τῆς ψυχῆς μας. Στό θεοειδές ἐκεῖνο μέρος ὅπου ἀπό ναό τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τό μετατρέψαμε, ἐκούσια ἢ ἀκούσια, σέ χῶρο σταβλισμοῦ καθημερινῶν παθῶν, ἐλαττωμάτων καί ὄλων τῶν ἀμαρτωλῶν μεταπτωτικῶν ἀδυναμιῶν μας. Μέ αὐτόν τόν στάβλο, ἄραγε τί κάνουμε; Τί ἀγῶνες καταβάλλουμε, γιά νά καθαρίσουμε τό ἱερότερο κομμάτι τῆς ὑπαρξῆς μας ἀπό τήν πνευματική ἀκαθαρσία πού τό ἔχουμε γεμίσει; Τί κάνουμε γιά νά ἀντικαταστήσουμε τή δυσωδία τῶν δαιμονικῶν παθῶν πού τό πλημμυρίζει μέ τήν ἁγιοπνευματική εὐωδία; Ποιά εἶναι ἡ ἀντίδρασή μας στά τόσα σκουπίδια καί ἀκαθαρσίες πού ἀφήνουμε νά εἰσχωρήσουν ἢ καί ἠθελημένα πετᾶμε μέσα της μέ ὁρατό τόν κίνδυνο νά μολυνθεῖ ἀθεράπευτα ἡ ἀθάνατη προοπτική μας; Τί κάνουμε, ἄραγε μέ ὅλα αὐτά; Ἀντιδροῦμε ἢ

ἐπαναπαυόμαστε στήν τεχνητή ἐπικάλυψη μιᾶς ψεύτικης καί ἀρωματικῆς ὑποκρισίας; Εἶναι ἀλήθεια ὅτι στίς μέρες μας δύσκολα ἀντιλαμβάνεται κανεῖς τή δυσωδία πού ἀποπνέεται ἀπό τό στάβλο τῆς ψυχῆς του... Ὅπως, ὅταν φύγει ἡ ψυχὴ ἀπό τό σῶμα, αὐτό ἀναδίδει τή δυσωδία τῆς σαπίλας τοῦ θανάτου, ἔτσι καί ἡ ψυχὴ, ὅταν φύγει ἀπ' αὐτήν ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τότε νεκρώνεται πνευματικά καί ὡς φυσικό ἐπακόλουθο ἔρχεται ἡ δυσωδία τῆς ἀμαρτίας. Πῶς τὰ καταφέραμε ἔτσι καί συνηθίσαμε στή βρωμιά... Πότισε ἡ δυσωδία κάθε πνευματικό μας κύτταρο. Καί τό χειρότερο, δέ φαίνεται νά μᾶς ἐνοχλεῖ, ἀφοῦ ἡ δυσωδία τῆς κόλασης κατάντησε ἀπτή πραγματικότητα τῆς καθημερινότητας ὄλων μας. Σπάνια διαφέρει κάποιος γιά νά καταλαβαίνουμε τή διαφορά... Γι αὐτό τή συνηθίσαμε καί τήν ἀποδεχθήκαμε... Ἔγινε φυσιολογική κατάσταση.

Ἀλλά, ὁ ἄνθρωπος δέν πλάσθηκε, γιά νά πεθάνει καί νά σαπίσει καί νά μυρίζει ἄσχημα. Ἀντίθετα, προικίστηκε μέ αἰώνια ζωή πού θά ἔπρεπε νά τήν περιλούζει ἡ εὐωδία καί ἡ καθαρότητα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Πανευτυχῆς, τρισμακάριος καί εὐώδης ἦταν μέσα στόν Παράδεισο. Στολισμένος μέ θεῖα χαρίσματα καί τάλαντα, «κατ' εἰκόνα Θεοῦ» πλασμένος, μπορούσε νά προχωρήσει ἀπό τή φυσική ἀθωότητα καί ἀναμαρτησία στή συνειδητὴ ἀγιότητα.

Νά επιτύχει τό «καθ' ὁμοίωσιν», ἀποπνέοντας ἔτσι τό ἄρωμα τῆς θεοειδοῦς δημιουργίας του. Παρ' ὅλα αὐτά δέν ἔμεινε πιστός καί σταθερός στήν κατάσταση τῆς πνευματικῆς καθαρότητας. Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἔπεσε! Βουτήχτηκε στόν βοῦρκο τῆς ἀμαρτίας καί στή δυσωδία τῶν θανατηφόρων παθῶν. Τό ἀποτέλεσμα ἦταν ὁ σκοτασμός τοῦ νοῦ του, ἡ διαφθορά τῆς καρδιάς του καί ἡ ροπή *ἐπί τά πονηρά ἐκ νεότητος αὐτοῦ*.¹ Ἐπρεπε καί πρέπει, λοιπόν, νά καθάρει καί νά ἀποκαταστήσει τήν ψυχή του στό πρωταρχικόν κάλλος. Νά τή μετατρέψει ἀπό στάβλο ἀκαθάρτων καί δυσωδῶν παθῶν σέ κατοικία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος... Νά τή μεταβάλλει σέ πηγὴ ἀναβλύζουσα *ὁσμὴν εὐωδίας πνευματικῆς*... Καί τό θεραπευτικό μέσο γιά νά τό ἐπιτύχει αὐτό εἶναι ἡ μετάνοια. Ἀπό τήν μετάνοια πηγάζουν οἱ δύο μεγάλοι ποταμοί πού, ὅταν τό ἐπιτρέψουμε θά ὀρμήξουν καί θά καθαρίσουν τήν πνευματικὴ κόπρo ἀπό τήν ψυχὴ μας: Ὁ πρῶτος ποταμός εἶναι αὐτός τῆς ἀγωνιστικῆς θέλησης. Θέλουμε τή κάθαρση τῆς ψυχῆς μας γι' αὐτό καί ἀγωνιζόμαστε. Θέλουμε τή κάθαρση τῆς ψυχῆς μας γι' αὐτό καί ἀπομακρυνόμαστε ἀπό τίς αἰτίες τῶν παθῶν, ἀποφεύγοντας καθετὶ πού μᾶς ὀδηγεῖ στήν ἀμαρτία... Ὁ δεύτερος καθαρτικός ποταμός εἶναι ἡ ἐκούσια παράδοσή μας στό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Παραδινόμαστε ἄνευ ὄρων καί προϋποθέσεων στό σωτηριολογικὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ. Ὅποιο κι ἂν εἶναι αὐτό. Ὅ,τι κι ἂν κρύβει. Ὅταν τό πράξουμε τότε, σιγά σιγά θά ἀρχίσει νά ἀναβλύζει ἀπό μέσα μας τό με-

θυστικό ἄρωμα τῆς ταπεινώσης καί τῆς πνευματικῆς υἱοθεσίας. Ἡ ψυχὴ μας θά καταστεῖ *πηγὴ μύρου ἀκενώτου*. Τότε θά εὐωδιάζουμε, θά μοσχοβολοῦμε ὄχι μόνον οἱ ἴδιοι, ἀλλὰ θά ἀρωματίζουμε καί τήν ἀτμόσφαιρα μέσα στήν ὁποία ζοῦμε, τό περιβάλλον μας. Τήν εὐωδία αὐτὴ θά τήν ὀσφραίνονται οἱ γύρω μας. Θά τήν νιώθουν οἱ πάντες καί ὅσοι εἶναι τοῦ Θεοῦ θά χαίρονται καί θά ἀπολαμβάνουν. Ὅσοι δέν εἶναι τοῦ Θεοῦ θά δυσανασχετοῦν καί θά ὑποφέρουν. *Ἐν τοῖς σωζομένοις καί ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις, οἷς μὲν ὁσμὴ θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὁσμὴ ζωῆς εἰς ζωὴν*.² Συμβαίνει ὅ,τι συνήθως μέ τό περιστέρι καί τό κοράκι. Λέγεται ὅτι τό περιστέρι δέν ἀντέχει στή βρωμιά, ἀπομακρύνεται... ἀλλιῶς σκάει, πεθαίνει. Ἀντίθετα τό κοράκι, πού τρώει ψοφίμια, εὐφραίνεται στή βρωμιά... εἶναι ἡ «θελκτική» μυρωδιά πού τόν ἐνθουσιάζει ἀπό μακριά, ἐνῶ ἀντίθετα ἀποστρέφεται τήν καθαρότητα καί τό ἄρωμα!

Αὐτὴ θά πρέπει νά εἶναι ἡ ἀποστολὴ καί ἡ μοναδικὴ ἀνησυχία μας. Ἡ καθημερινὴ ἀγωνιστικὴ μας προσπάθεια γιά νά μείνουμε κοντά Του, κοντά στήν πηγὴ τῆς καθαρότητας καί τῆς μεθυστικῆς πνευματικῆς εὐωδίας. Αὐτό εἶναι τό ἄρωμα πού καλοῦμαστε νά ἀποκτοῦμε καί νά ἀναπέμπουμε στόν Θεό, ὥστε νά τό διαχέουμε γύρω μας. Ἐμεῖς ἀλήθεια γνωρίζουμε τί ἄρωμα ἐκπέμπουμε;

¹ Γεν. 8:21

² Β' Κορ. 2:16

Στὸ δρόμο τῆς Ἐλευθερίας

Εὐαγγέλου Θεοδώρου,
Βιβλιοθηκονόμου

Ὶρχονται ὥρες πού τὰ λόγια ἀδυνατοῦν νὰ κοινωνήσουν τὴν ἐμπειρία ἢ τὰ συναισθήματα τῶν ἀνθρώπων, ὅταν πρόκειται νὰ μιλήσει κανεὶς γιὰ πράγματα μεγάλα καὶ σπουδαῖα. Καὶ ἂν στὰ αὐτιά τῶν ξένων ἢ Κατασκήνωση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μας φαντάζει μικρή, γιὰ ἐμᾶς πού τὴ βιώνουμε ἐμπειρικά ἢ Κατασκήνωση εἶναι μιὰ μικρογραφία τῆς Ἐκκλησίας, ἔτσι ἀκριβῶς ὅπως τὴν περιέγραψε ὁ Χριστός. «Ὅπου εἰσὶν δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ ἐγὼ εἶμι ἐν μέσῳ αὐτῶν».

Δεκαεννέα χρόνια στὴν ἀετοφωλιά, κυριολεκτικὰ καὶ μεταφορικὰ τῆς Ταῦγέτης, γιὰ σαράντα ἡμέρες χωρισμένες σὲ τέσσερα δεκάμερα, διεξάγεται μιὰ πραγματικὴ μάχη κόντρα στὸ ρεῦμα καὶ τὶς προτάσεις τῆς νέας ἐποχῆς γιὰ χάρη τῶν παιδιῶν τῆς Μητροπολιτικῆς μας περιφέρειας, τῆς Λακωνίας ὀλόκληρης, ἀκόμα καὶ ἔξω ἀπὸ αὐτή. Δεκαεννέα χρόνια χιλιάδες νέοι καὶ νέες φιλοξενήθηκαν σὶς ἐγκαταστάσεις τῶν Κατασκηνώσεων, χιλιάδες νέοι καὶ νέες φιλοξένησαν σὶς καρδιές τους τὸν αἰώνιο Ἐπισκέπτη «προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει» τὴν προσωπικὴ τους Πεντηκοστή. Κι ὅταν ὁ Παράκλητος ἐπισκέπτεται τὶς καρδιές τους, ὅταν ἢ προοπτικὴ τῆς Ἐλευθερίας ἀποκαλύπτεται ὡς ἐνδεχόμενο πραγματικὸ ἐμπρὸς τους, τότε εἶναι πού μοιάζουν τὰ

μάτια τῶν παιδιῶν σὰν τὴ θάλασσα πού καθρεφτίζει τὸ φῶς τοῦ ἡλίου τὴν αὐγὴ ἔτσι, ὅπως ὀλόφωτος ἀνατέλλει στὸν κόσμο.

Ζήτησε κάποια στιγμή ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Εὐστάθιος ἀπὸ τοὺς Κατασκηνωτὲς μὲ δυὸ λέξεις νὰ περιγράψουν τὴν κατασκηνωτικὴ ἐμπειρία τους, γιὰ νὰ εἰσπράξει μιὰν ἀπάντηση ἀπὸ τὸ Νίκο Σ. πού ἔκανε τὰ μάτια του νὰ βουρκώσουν καὶ τὴν καρδιά του νὰ βεβαιωθεῖ πῶς οἱ κόποι καὶ οἱ ἀγωνίες, οἱ προσευχὲς καὶ τὰ δάκρυά του, πιάνουν τόπο ἱερὸ γιὰτὶ ἱερὸς εἶναι ὁ τόπος τῆς καρδιάς τῶν παιδιῶν. «Δὲ γίνεται, Σεβασμιώτατε, μέσα σὲ ἓνα κείμενο λίγων λέξεων νὰ περιγράψουμε δέκα ἡμέρες οἱ ὁποῖες μᾶς ἔδειξαν ὅτι τὸ ὑπόλοιπο καλοκαίρι περνάει ἀνούσια...»

Καὶ πῶς νὰ μὴν εἶναι ἔτσι; Δέκα ἡμέρες γεμάτες ἀπὸ νωρὶς τὸ πρωὶ ἕως ἀργὰ τὸ βράδυ μὲ παιχνίδι. Ἀτελείωτο παιχνίδι στὰ γήπεδα (ποδόσφαιρο, μπάσκετ, βόλεϊ), στὸ δάσος νύχτα καὶ ἡμέρα μὲ ἀμιγῶς κατασκηνωτικὰ παιχνίδια (παιχνίδι τοῦ δάσους, κρυμμένα ἀστεράκια, κρυμμένος ὀμαδάρχης), στὸ χῶρο τῶν κατασκηνώσεων (κρυμμένος θησαυρός, παιχνίδι τῶν σταθμῶν), στὴν τραπεζαρία (παιχνίδι τῶν γνώσεων, ἐπιτραπέζια παιχνίδια ὀμαδικὰ καὶ ἀτομικά), στὴν αὐλὴ (ρακέτες, στεφάνια, σκυταλοδρομίες, μουσικὲς καρέκλες, καρπούζια, ἀλεύρια) καὶ τόσα ἄλλα

αὐτοσχέδια παιχνίδια.

Δέκα ἡμέρες ἀφτιασίδωτης καὶ πηγαίας ψυχαγωγίας μὲ τραγούδια καὶ χορούς, αὐτοσχέδια στιχάκια, κραυγές καὶ συνθήματα, μικρές ὀρχήστρες καὶ θεατρικές ομάδες, ἀνέκδοτα καὶ ἀστεῖα. Τὰ πρόσωπα τῶν παιδιῶν λάμπουν καὶ εἶναι χαρακτηριστικές οἱ ἐκφράσεις ἀπορίας ἀκόμα καὶ τῶν γονιῶν τους, ὅταν μᾶς ἐπισκέπτονται, ὅταν διαπιστώνουν τὴ ζωτάνια τῶν παιδιῶν τους, τὴν ἀτέρμονη διάθεσή τους νὰ ζήσουν κάθε στιγμή αὐτῆς τῆς ἐμπειρίας.

Δέκα ἡμέρες καθημερινῆς συνάντησης μὲ τὴν ἀλήθεια τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μέσα ἀπὸ τὴ μελέτη τῆς Ἁγίας Γραφῆς στὴν πηγή δίπλα ἀπὸ τὸ παλιομονάστηρο τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, τοὺς βίους τῶν Ἁγίων στὴν Ὁρα Κατασκήνωσης. Μέσα ἀπὸ τὴ συζήτηση μὲ τὸν ἱερέα καὶ πνευματικό μας, τὸν Ἀρχηγὸ ἢ τὸν ὀμαδάρχη, τὴν ἐξομολόγηση, τὴ Θεία Κοινωνία ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Σεβασμιωτάτου μας.

Δέκα ἡμέρες προσευχῆς μικρῆς χρονικά, ἀλλὰ ἱκανῆς νὰ ἐπιτρέψει σὲ ὅλους μας τὸ ταξίδι γιὰ τὴν συνάντηση μὲ Ἐκεῖνον. «Κάποιος εἶπε πὼς ταξίδι εἶναι μόνο ἢ προσευχή, καρδιά μου νὰ ἴσαι ζωντανή» λέει ἓνα πολὺ ὁμορφο τραγούδι. Αὐτὸ τὸ ταξίδι γινόταν κάθε πρωὶ στὸ παλιομονάστηρο τῆς Παναγιᾶς καὶ εἶναι ἀπορίας ἄξιο πὼς παιδιὰ ποὺ ἀρχικὰ δὲν μπορούσαν νὰ διαβάσουν καλά – καλά τὴν ἀρχαία ἐλληνικὴ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κειμένων σὲ λίγες ἡμέρες νὰ ψάλλουν

ἐπιδέξια «Ὁ ναός σου Θεοτόκε ἀνεδείχθη παράδεισος...». Προσευχὴ πρὶν τὸ φαγητό, στὸ ἀπόδειπνο ὅταν ὅλοι μαζί μέσα στὸ σκοτάδι τοῦ ναοῦ τοῦ Προφήτη Ἡλία –πολιούχου τῆς Κατασκήνωσης– ψάλλαμε «Τὴν ὠραιότητα τῆς Παρθενίας σου» χωρὶς βιβλία, χωρὶς κάποιος νὰ τὸ δίδαξε, ἔτσι ἀπλά. Κι ὅταν λίγο πρὶν τὸ «δὶ' εὐχῶν» ὁ ἱερέας μᾶς προέτρεπε σὲ «ἓνα λεπτὸ ἀτομικῆς προσευχῆς», τὰ μάτια ἔκλειναν καὶ τὸ ταξίδι γινόταν ἀτομικό, ἢ συνάντηση μὲ τὸν Κάλλει Ὁραῖο προσωπική, ἢ Ρωμαϊκὴ Ἐλευθερία γινόταν ζωή...

Σὲ καιροὺς ἀλλόκοτους, σὲ μέρες παράξενες, σὲ ἐποχὲς ἀφιλίας καὶ ἐγκεντρισμοῦ, οἱ Κατασκηνώσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας, δὶ' εὐχῶν καὶ κόπων τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Εὐσταθίου, πρότειναν καὶ πάλι ἓνα ταξίδι συνάντησης τῶν προσώπων, μιὰ ζωὴ ἀγάπης ποὺ ἀναζητᾷ νὰ ἀληθεύσει μέσα ἀπὸ τὴ σχέση μὲ τὸν Θεὸ καὶ τὸ συνάνθρωπο, ἓνα ταξίδι ἀνάβασης στὸ δύσκολο μὰ εὐλογημένο δρόμο τῆς Ἐλευθερίας. Ἀκολουθήσαμε τὸ δρόμο – ὅπως θὰ ἔλεγε καὶ ὁ Διονύσιος Σολωμὸς – ἴσα καταπάνω στὴν κόψη τοῦ σπαθιοῦ, ἀνεβήκαμε τὰ σκαλιὰ ἀναζητώντας τὴν Ἀλήθεια ποὺ ὀδηγεῖ στὴν Ἐλευθερία ὅπως ὁ Κύριος το εἶπε: «Γνώσεσθε τὴν ἀλήθεια καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ἡμᾶς». Σὲ ἓναν κόσμο ποὺ ὁ καθένας μπορεῖ κυριολεκτικὰ νὰ κάνει ὅ,τι θέλει, ἢ πραγματικὴ Ἐλευθερία δυστυχῶς παραμένει ἀκόμα ζητούμενο...

Ὁ Γέρων Ἐφραίμ ὁ Κατουνακιώτης

Ἱερολογ. Ἱεροδιακόνου
π. Εὐσεβίου Ρασσιᾶ

Ὁ παπα-Ἐφραίμ ὁ Κατουνακιώτης γεννήθηκε τὸ 1912 στὸ Ἄμπελοχώρι Θηβῶν. Ὁ πατέρας του ὀνομαζόταν Ἰωάννης Παπανικήτας καὶ ἡ μητέρα τοῦ Βικτωρία. Ὁ Γέροντας εἶχε ὡς κοσμικός το ὄνομα Εὐάγγελος. Στὴν Θήβα, ὅπου εἶχε μετακομίσει ἡ οἰκογένειά του, ὁ Εὐάγγελος γνώρισε τοὺς γεροντάδες του τὸν Ἐφραίμ καὶ τὸ Νικηφόρο.

Ἡ ζωὴ τοῦ Εὐάγγελου ἦταν καλογερική. Ἀγωνιζόταν πνευματικὰ μὲ τὴν εὐχή τοῦ Ἰησοῦ, τὶς μετάνοιες, τὴ νηστεία καὶ κυρίως μὲ τὴν ὑπακοή.

Ἡ μητέρα του ἀξιώθηκε νὰ λάβει πληροφορία ἀπὸ τὸν Ὅσιο Ἐφραίμ τὸν Σύρο, ὅτι τὸ θέλημα τοῦ υἱοῦ της νὰ γίνει μοναχός, ἦταν καὶ θέλημα Θεοῦ καὶ πῶς ὁ Εὐάγγελος θὰ τιμήσει τὴ μοναχικὴ ζωή.

Στὶς 14 Σεπτεμβρίου 1933 ὁ Εὐάγγελος ἄφησε τὸν κόσμο, ἦλθε στὴν ἔρημο τοῦ Ἁγίου Ὀρους στὰ Κατουνάκια, στὸ ἡσυχαστήριο τοῦ Ὁσίου Ἐφραίμ τοῦ Σύρου καὶ ἔβαλε μετάνοια στὴν συνοδεία τῶν Γεροντῶν Ἐφραίμ καὶ Νικηφόρου. Μετὰ τὴν δοκιμασία του, ἐκάρη μικρόσχημος μοναχός μὲ τὸ ὄνομα Λογγίνος. Τὸ 1935 ἔγινε μεγαλόσχημος μοναχός ἀπὸ τὸ Γέροντα τοῦ Νικηφόρου καὶ ἔλαβε τὸ ὄνομα Ἐφραίμ. Τὸν ἐπόμενο χρόνο χειροτονήθηκε ἱερέας.

Ὁ παπα-Ἐφραίμ ἀξιώθηκε καὶ γνώρισε τὸν πρύτανη τῆς ἡσυχαστικῆς ζωῆς τὸ διορατικό, προορατικό καὶ ἅγιο Γέροντα Ἰωσήφ τὸν Ἡσυχαστὴ (1898-1959) καὶ συνδέθηκε πνευματικὰ μαζί του μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Γέροντα τοῦ Νικηφόρου. Ὁ Γέροντας Ἰωσήφ μὲ τὴν σειρὰ του εἶχε διδαχθεῖ τὴν ἀπλανῆ πνευματικὴ ζωὴ ἀπὸ τοὺς περίφημους ἡσυχαστὲς μοναχοὺ Καλλίνικο καὶ Ἱερομόναχο Δανιήλ.

Ὁ Γέροντας Ἰωσήφ ὁ Ἡσυχαστὴς ἔδωσε ἓνα πρόγραμμα ἡσυχαστικῆς ζωῆς στὸν παπα-Ἐφραίμ, γιὰ νὰ καλλιεργεῖ τὴν εὐχή «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, γιὰ τὸ Θεοῦ, ἐλέησόν με», νὰ ἔχει φυλακὴ τῶν αἰσθήσεων καὶ νὰ ὀδηγηθεῖ στὴν κάθαρση τῆς καρδίας καὶ τὸ θεῖο φωτισμό.

Τὸ 1973 ἐκοιμήθη ὁ Ἱερομόναχος Νικηφόρος ὁ Γέροντας τοῦ παπα-Ἐφραίμ. Ὁ Γέροντας μετὰ τὸ 1980 εἶχε συγκροτήσει συνοδεία καὶ τήρησε τὴν ἐντολὴ τοῦ Γέροντος Ἰωσήφ νὰ ἀποκτήσει συνοδεία μετὰ τὸν θάνατο τοῦ παπα-Νικηφόρου. Ὁ παπα-Ἐφραίμ πολέμησε τὸν μεγάλο ἐχθρὸ τῆς πνευματικῆς ζωῆς τὴν κενοδοξία. Οἱ θυσιές του γίνονταν γιὰ τὸν Χριστὸ καὶ ὄχι γιὰ προσδοκώμενο ἔπαινο ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους.

Ἡ Θ. Λειτουργία γιὰ τὸν παπα-Ἐφραίμ ἦταν ἓνα συγκλονιστικὸ καὶ βιωματικὸ γε-

γονός. Είχε έκμυστηρευτεί σέ Ίερομόναχο πνευματικό φίλο του, ότι από τήν πρώτη Θεία Λειτουργία πού τέλεσε, έβλεπε αισθητά τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ νά μεταβάλλει τὰ Τίμια δῶρα. Μάλιστα, μετά τόν καθαγιασμό, έβλεπε τόν ἴδιο τὸ Χριστὸ μέσα στὸ δισκάριο καὶ ἦταν ἀδύνατον νά συγκρατήσῃ τὰ δάκρυά του, ὅταν ἔφθανε στὸν τεμαχισμό τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ. Ἔβρεχε μὲ τὰ δάκρυά του τὸ ἀντιμήνσιο κατὰ τὴ Θεία Λειτουργία καὶ ἔβλεπε δεξιά καὶ ἀριστερά τούς ἀγγέλους νά συλλειτουργοῦν.

Ὁ παπα-Ἐφραὶμ ἀναδείχθηκε μὲ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ πρακτικὸς ὁδηγὸς στὴν ποιμαντική τοῦ γάμου καὶ τῆς οἰκογενείας, γιατί βοήθησε πολλοὺς νέους νά καταλήξουν στὸν γάμο, χωρὶς νά τοὺς πιέσει γι' αὐτὸ μέσω τῶν ἐπιστολῶν του, πού σώζονται, καὶ ἀποτελοῦν πνευματικὴ παρακαταθήκη καὶ «σχολὴ γονέων» χωρὶς ψυχολογικὲς καὶ φιλοσοφικὲς θεωρίες γιὰ τὶς ἀγωνιζόμενες πνευματικὰ οἰκογένειες. Τὸ 1996 ὁ παπα-Ἐφραὶμ ἔπαθε ἐγκεφαλικὸ ἐπεισόδιο καὶ ἔπεσε σὲ ἀκινησία. Δέ γόγγυσε καθόλου, ἀλλὰ δοξολογοῦσε τὸ Θεό. Στις 14/27 Φεβρουαρίου 1998, παρέδωσε τὴν ἀγιασμένη ψυχὴ του στὰ χέρια τοῦ Δημιουργοῦ του, πού ὑπηρετήσε ἀπὸ τὴ νεότητά του.

Λόγοι γέροντος Ἐφραὶμ Κατουνακιώτου:

«Αὐτὸ πού λένε, ἀνοίγονται τὰ μάτια τῆς ψυχῆς, πατέρες, ξέρουν τί λένε οἱ ἅγιοι Πατέρες, ἤξεραν τί λένε οἱ ἅγιοι Πατέρες. Γι'

αὐτὸ νά διαβάζουμε καὶ τὰ πατερικὰ βιβλία καὶ τὴ Θεία Γραφή. Μὰ δὲν ἀδειάζεις; Ἔστω μισὴ ὥρα κάθε μέρα νά διαβάζεις. Αὐτὴ ἡ κάθαρση, αὐτὸς ὁ φωτισμὸς, τὸν ὁποῖο θὰ πάρεις διαβάζοντας τὴ Θεία Γραφή, θὰ σοῦ κρατήσῃ ὅλη τὴν ἡμέρα καὶ τὴ νύχτα».

«Ἀνθρωπος ὁ ὁποῖος ἐπαινεῖ τὸν πλησίον του καὶ κατακρίνει τὸν ἑαυτό του, φθάνει σὲ μέτρα ἀγιότητος. Ἄν ζητᾷς ἐσὺ ἀπὸ τὸν ἄλλο, ἐπειδὴ σὲ λύπησε, νά σοῦ βάλει μετάνοια, δὲν εἶσαι καλά, δὲν εἶσαι ἐντάξει, δὲ βαδίζεις σωστά»

«Μὴν ἀφήνεις τὸν ἑαυτό σου ἀνεπίσκοπο κάθε ὥρα. Κάθε ὥρα νά ἐποπτεύεις, νά ἐξετάζεις, νά ἐλέγχεις τὸν ἑαυτό σου. Εἶσαι ἐντάξει αὐτὴν τὴν ὥρα;»

Γεγονότα - Σχόλια

ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΟΣ Ο ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ ΑΓΑΠΗΣ

Με μεγάλη ἐπιτυχία πραγματοποιήθηκε τῆ Δευτέρα 10 Ἰουνίου στό Σαϊνοπούλειο Ἀμφιθέατρο ἡ συναυλία πού ὀργάνωσε ἡ Περιφερειακή Ἐνότητα Λακωνίας μέ τὸ γνωστό καί καταξιωμένο Λάκωνα ἑρμηνευτῆ Ζαχαρία Καρούνη, στό πλαίσιο τῆς ἐκστρατείας “ἡ Λακωνία Συλλογοῦζεται”, μέ σκοπὸ τὴν οἰκονομικὴ ἐνίσχυση τῶν Ἰδρυμάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Ἡ ἐκδήλωση ξεκίνησε ἀπὸ τὴν Ἀντιπεριφερειάρχῃ Λακωνίας κ. Ἀδαμαντία Τζανετέα νὰ λαμβάνει τὸ λόγο καί νὰ ἀναφέρεται στὴν ἐκστρατεία ἐθελοντισμοῦ, μέ σκοπὸ τὴ στήριξη τῶν Ἰδρυμάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καί Σπάρτης. Ἰδιαίτερα ἐξῆρε τὴ συμβολὴ καί τὴν ἀρωγὴ τῶν Συλλόγων τοῦ Νομοῦ Λακωνίας καί εὐχαρίστησε καθέναν ξεχωριστὰ καί ὅλους τοὺς συλλόγους μαζί, γιὰ τὴ συνεργασία καί τὴ συμμετοχὴ τους στὴν προσπάθεια αὐτή. Ἀμέσως μετὰ, τὸ λόγο ἔλαβε ὁ Σεβ. Ποιμενάρχῃς μας κ. Εὐστάθιος, ὁ ὁποῖος συγκινημένος γιὰ τὴν πρωτοβουλία, τὸ διαρκὲς καί ἀμέριστο ἐνδιαφέρον τῆς τοπικῆς κοινωνίας καί τῶν φορέων τῆς, προκειμένου νὰ ὑποστηριχθοῦν μέ κάθε πρόσφορο τρόπο τὰ ἰδρύματα, ἐξέφρασε τὴν ἀπειρὴ εὐγνωμοσύνη του καί τὶς θερμὲς εὐχαριστίες του, τόσο πρὸς τὴν Περιφερειακὴ Ἐνότητα Λακωνίας, ὅσο καί προσωπικὰ πρὸς τὴν Ἀντιπεριφερειάρχῃ κ. Τζανετέα, στὴν ὁποία μάλιστα ἀπένειμε τὸν

Μεγαλόσταυρο τῆς Χιλιετηρίδος τοῦ Ὁσίου Νίκωνος, πού ἀποτελεῖ τὴν ὑψίστη τιμητικὴ διάκριση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μας μαζί μέ τὸ δίκαιο ἔπαινο τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν προσφορὰ καί τὴ στήριξή της στὸ ἔργο της. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ τίμησε στὸ πρόσωπό της ὅλους τοὺς Λακωνικοὺς Συλλόγους καί ὅλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι συστρατεύθηκαν, ὥστε νὰ ἐπιτύχει ἡ ἐκδήλωση. Ἐπιπροσθέτως, ὁ Σεβασμιώτατος εὐχαρίστησε τοὺς μουσικοὺς καί ἰδιαίτερα τὸν πολυτάλαντο καί χαρισματικὸ ἑρμηνευτῆ Ζαχαρία Καρούνη γιὰ τὴν ἀφιλοκερδῆ συμμετοχὴ τους καί τὴν προθυμία τους νὰ συμμετάσχουν στὴν ἐκδήλωση αὐτή. Κατόπιν τὸ κατάμεστο ἀπὸ κόσμο ἀμφιθέατρο τοῦ Σαϊνοπουλείου ἰδρύματος γέμισε μέ τοὺς ἤχους τῆς ποιοτικῆς ἑλληνικῆς μουσικῆς, πού μέ τὸ δικό του μοναδικὸ τρόπο ἐρμήνευσε ὁ Ζαχαρίας Καρούνης, ἐνῶ ὁ κόσμος σιγοτραγουδοῦσε μαζί του καί ἔδειχνε μέ τὸ αὐθόρμητο καί ἔντονο χειροκρότημά του τὸν ἐνθουσιασμό του.

ΕΚΔΗΜΙΑ ΠΡΩΤ. ΣΤΑΥΡΟΥ ΑΓΓΕΛΑΚΟΥ

Τὴν Τρίτη 18 Ἰουνίου 2013 ἐψάλη στὴ Μονεμβασία, ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία τοῦ ἀειμνήστου ἱερέως καί συνταξιούχου ἐφημερίου αὐτῆς, π. Σταῦρου Ἀγγελάκου. Τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας προέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Εὐστάθιος ὁ ὁποῖος καί μίλησε καταλλήλως γιὰ τὸν ἐκλιπόντα καί πολὺ ἀγαπητὸ σὲ ὅλους π.

Σταῦρο Ἀγγελάκο. Ὁ μακαριστός π. Σταῦρος γεννήθηκε στὸν Ἅγιο Δημήτριο Μονεμβασίας τὴν 1η Οκτωβρίου 1930. Αποφοίτησε ἀπὸ τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Φροντιστήριο Καλαμάτας, ἐνυμφεύθη στὶς 10/11/1957 στὸν Ἄσωπο Λακωνίας, τὴν Κωνσταντίνα Ἀτσιδάκου, μὲ τὴν ὁποία ἀπέκτησαν δύο θυγατέρες, τὴ Νεκταρία καὶ τὴν Ἀρχοντούλα. Χειροτονήθηκε διάκονος στὶς 28/02/1958 στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ὑπαπαντῆς Καλαμάτας καὶ πρεσβύτερος στὶς 02/03/1958 στὸν Ἀρφαρὰ Μεσσηνίας, ἀπὸ τὸ Μητροπολίτη Μεσσηνίας κυρὸ Χρυσόστομο (Δασκαλάκη). Διετέλεσε ἐφημέριος τῆς ἐνορίας Σκούρας, Ἁγίου Δημητρίου Μονεμβασίας καὶ Ἁγίου Ἰωάννου Σπάρτης καθὼς καὶ τῆς Ὁρθοδόξου κοινότητος Παμμειγίστων Ταξιαρχῶν Albury Αὐστραλίας. Ἀπὸ τὴν 01/12/1979 μέχρι καὶ τὶς 25/07/2003, ὁπότε καὶ συνταξιοδοτήθηκε, ἀνέλαβε τὴν ἐνορία τῆς Μονεμβασίας, διατελώντας καὶ Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος αὐτῆς. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀνοικοδομήθηκε ὁ Ἱερὸς Ναὸς τοῦ Ὁσίου Λεοντίου τοῦ Μονεμβασιώτου. Στὶς 9 Σεπτεμβρίου 1998, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐστάθιος τοῦ ἀπένευμε τὸ ὄφθικιο τοῦ πρωτοπρεσβυτέρου. Ἄς εἶναι αἰωνία τοῦ ἡ μνήμη.

**ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟ
ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΠΕΤΡΟ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟ
ΤΟΝ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟ**

Τὴν Παρασκευὴ 28 Ἰουνίου τελέστηκε στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Νικολάου Σπάρτης Ἀρχιερατικὸς ἑσπερινὸς ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, προ-

εξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Εὐστάθιου. Στὸν πανηγυρικὸ ἑσπερινὸ ἔψαλαν μέλη τοῦ Συλλόγου Ἱεροψαλτῶν Λακωνίας «Πέτρος ὁ Πελοποννήσιος», τιμώντας ἔτσι ὅπως κάθε χρόνο, τὸν συντοπίτη μας Διδάσκαλο τῆς ψαλτικῆς τέχνης Πέτρο Λαμπαδάριο, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα φέρει καὶ ὁ σύλλογος. Τὸν δεξιὸ χορὸ διήυθυνε ὁ χοράρχης τοῦ Συλλόγου καὶ Πρωτοψάλτης τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Σπάρτης κ. Παναγιώτης Τζανάκος, ἐνῶ τὸν ἀριστερὸ χορὸ ὁ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου κ. Ἰωάννης Μερεκούλιας. Μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἑσπερινοῦ ὁ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου ἀπηύθυνε σύντομο χαιρετισμό. Ἀκολούθως ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας εὐχαρίστησε τὸ Σύλλογο γιὰ τὴν δυναμικὴ παρουσία του, ἀναφέρθηκε ἐκτενῶς στὴν προσπάθεια ποὺ γίνεται καὶ μέσω διαδικτύου μὲ τὴν ἰστοσελίδα τοῦ ΟΦΕΛΠ (Ὁμιλος Φίλων Ἔργου Λαμπαδαρίου Πέτρου) γιὰ τὴν διάδοση καὶ διάσωση τοῦ ἔργου τοῦ συντοπίτη μας μεγάλου μελοποιοῦ καὶ τέλος εὐχήθηκε νὰ συνεχιστεῖ πιὸ δραστήρια καὶ μαχητικὰ τὸ ἔργο τοῦ Συλλόγου. Ἡ τιμητικὴ ἐκδήλωση στὸ διδάσκαλο Πέτρο ὀλοκληρώθηκε μὲ τὴν ἐπιμνημόσυνη δέηση ποὺ τέλεσε ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας στὴν προτομὴ τοῦ διδασκάλου ποὺ βρίσκεται στὸ πάρκο τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ. Τὸ Σάββατο 29 Ἰουνίου, μέλη τοῦ Ο.Φ.Ε.Λ.Π. τέλεσαν τὸ καθιερωμένο μνημόσυνο στὸ Λαμπαδάριο Πέτρο στὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ Σπάρτης. Ἐπίσης τὴν ἴδια ἡμέρα τὸ βράδυ μέλη τοῦ Συλλόγου ἔλαβαν μέρος σὲ συναυλία – ἀφιέρωμα στὸν Πέτρο τὸν Λακεδαιμόνιο, ποὺ διοργάνωσαν ἀπὸ κοινοῦ

μέ τόν Παιδαγωγικό Φιλότεχνο Ὅμιλο Φάριδος καί τὸ Ὁδεῖο Ἀθηνῶν στό ἀμφιθέατρο τοῦ Ξηροκαμπίου. Ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Συλλόγου καί Λαμπαδάριος τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Σπάρτης κ. Εὐάγγελος Θεοδώρου ἔκανε μιὰ σύντομη ἀναφορὰ στὴ ζωὴ καί στὸ ἔργο τοῦ διδασκάλου Πέτρου. Ἀκολούθως ἡ χορωδία τοῦ Συλλόγου ὑπὸ τὸν χοράρχη κ. Παναγιώτη Τζανάκο ἐρμήνευσε ἐπίκαιρους ὕμνους τῆς Πεντηκοστῆς, ὅλοι σε μελοποίηση τοῦ Λαμπαδαρίου Πέτρου. Μετὰ τὰ ψαλτικά, τὸ τμήμα Ἑλληνικῆς μουσικῆς τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν ὑπὸ τὸν κ. Χρήστο Τσιαμούλη, ἐρμήνευσε συνθέσεις ἐξωτερικῆς μουσικῆς τοῦ Πέτρου.

**ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΑΟΙΔΙΜΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΚΥΡΟΥ
ΜΕΛΕΤΙΟΥ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ
(1854 – 1933)**

Τὴν Κυριακὴ 25 Αὐγούστου 2013, στὸν Ἱερὸ Ἐνοριακὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Βασσαρά, τελέσθηκε Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μονεμβασίας καί Σπάρτης κ. Εὐστάθιου. Στὸ τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας, τελέσθηκε μνημόσυνο ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Μεσσηνίας κυροῦ Μελετίου Σακελλαροπούλου τοῦ ἐκ Βασσαρά καταγομένου, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ὀγδόντα ἐτῶν ἀπὸ τὴν εἰς Κύριον ἐκδημία του. Γιὰ τὸ ποιμαντικό, θεολογικό, ἐκκλησιαστικό, ἐκπαιδευτικό καί πρωτοπόρο γιὰ τὴν ἐποχὴ του κοινωνικὸ ἔργο τοῦ ἀοιδίμου Ἱεράρχου,

μίλησε κατάλληλα ὁ Ὀσιολογιώτατος μοναχὸς π. Σιλουανός, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα, ἀδελφός της ὁποίας ἦταν καί ὁ ἀείμνηστος Μελέτιος Σακελλαρόπουλος. Μετὰ τὸ πέρασ τοῦ μνημοσύνου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας ἀπηύθυνε σύντομη ὁμιλία πρὸς τὸ παριστάμενο ἐκκλησίασμα, ἀναφερόμενος στὸ ἔργο καί τὴ μορφή τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου Μεσσηνίας Μελετίου, ὁ ὁποῖος λάμπρυνε τὸν Ἐπισκοπικὸ θρόνο τῆς Μεσσηνίας, γιὰ μιὰ τριακονταετία, ποιμαίνοντας κάτω ἀπὸ δύσκολες συνθῆκες τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ. Ἀκολούθως, ἐκ μέρους τῶν Βασσαραίων ὁμιλήσε ὁ κ. Νικόλαος Ι. Κουφός, ὁ ὁποῖος παρουσίασε τὰ ἱστορικὰ στοιχεῖα τῆς ἐπιφανοῦς οἰκογένειας Σακελλάρη ἢ Σακελλαρόπουλου ἀπὸ τὸ Βασσαρά. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Εὐστάθιος ἀπένειμε τὸ ὀφθίκιο τοῦ Οἰκονόμου στὸν Ἐφημέριο τῆς Ἐνορίας Βασσαρά π. Ἀνάργυρο Γαλάνη, καθὼς καί Τιμητικὸ Δίπλωμα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καί Σπάρτης, στὸν κ. Παναγιώτη Σταυρόπουλο γιὰ τὴν συνεχῆ προσφορὰ ὑπηρεσιῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησία τοῦ χωριοῦ του, ἐπὶ μίαν πεντηκονταετία.

**ΜΙΑ ΞΕΧΩΡΙΣΤΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΟ ΑΣΥΛΟ
ΑΝΙΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ ΜΑΣ**

Τὴ Δευτέρα, 19 Αυγούστου μιὰ ξεχωριστὴ ἐκδήλωση πραγματοποιήθηκε στὸ Ἄσυλο Ἀνιάτων Σπάρτης. Οἱ ὁμογενεῖς μας, οἱ ὁποῖοι γιὰ ἄλλη μιὰ χρονιά βρίσκονται στὴν πατρίδα μας γιὰ τὶς καλοκαιρινές τους διακοπές, ἀνταποκρίθηκαν στὸ κάλεσμα τοῦ

Σεβ. Μητροπολίτη μας κ. Εύσταθίου και συναντήθηκαν στο Ἄσυλο Ἀνιάτων. Στόν προαύλιο χῶρο, ὅπου ἦταν κατάλληλα διαμορφωμένος, φιλοξενήθηκαν ἀπό τον Σεβ. Ποιμενάρχη μας, προκειμένου να ἐκφράσει στους ὁμογενεῖς μας τις εὐγνώμονες εὐχαριστίες του γιά τήν ὑλική καί ἠθική βοήθεια πού πρόσφεραν καί ἐξακολουθοῦν νά προσφέρουν στά Ἰδρύματα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας γιά νά συνεχίσουν νά περιθάλλουν μέ στοργή τοὺς ἀνήμπορους ἀδελφούς μας. Ἀρχικά πραγματοποιήθηκε δέηση ὑπὲρ τῶν ὁμογενῶν, τῶν δωρητῶν καί εὐεργετῶν τοῦ Ἰδρύματος, στό παρεκκλήσιο τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος. Τὴν ἐκδήλωση προλόγισε ὁ Διευθυντῆς τοῦ Ἰδρύματος, π. Ἰωάννης Προφύρης καί στή συνέχεια ἡ Φιλαρμονική τοῦ Δήμου Σπάρτης παρουσίασε τὸ πρῶτο μέρος τοῦ προγράμματός της, ὑπὸ τὴ διεύθυνση τοῦ Ἀρχιμουσικοῦ κ. Σαράντου Κανελλάκου. Στὴ συνέχεια ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας καλωσόρισε τοὺς ὁμογενεῖς μας, ἐκφράζοντας τις εὐγνώμονες εὐχαριστίες του γιά τήν ὑλική βοήθεια πού πρόσφεραν καί συνεχίζουν νά προσφέρουν στά Ἰδρύματά μας. Συγκεκριμένα ἀνέφερε: «Τὴν ἔκκλησή μου τὴν κάνατε τραγούδι καί διοργανώνοντας διάφορες ἐκδηλώσεις συγκεντρώσατε ἕνα σεβαστὸ ποσό, τὸν καρπὸ τῆς ἀγάπης σας. Θὰ ἔπρεπε νά σᾶς πῶ χίλια εὐχαριστῶ, ἀλλὰ ἐπειδὴ εἶναι ἀδύνατον, σᾶς λέω ἕνα μεγάλο, μεγάλο εὐχαριστῶ ». Ἀπαρίθμηση στὴ συνέχεια ὅλα τα ποσὰ πού συγκεντρώθηκαν, (ἐπειδὴ οἱ προσφορές συνεχίζονται,

ἐκτενῆς ἀπολογισμὸς θα γίνεϊ προσεχῶς), ἀναφέροντας παράλληλα διάφορα παραδείγματα φιλανθρωπίας, φανερὰ συγκινημένους. Ἀκολούθησε τὸ δεύτερο μέρος τοῦ προγράμματος τῆς Φιλαρμονικῆς τοῦ Δήμου Σπάρτης, ἐνῶ παράλληλα μοίρασε σὲ ὅλους τους παρευρισκόμενους dvd, στό ὁποῖο παρουσιάζεται ἡ ἱστορία ὄλων των Ἰδρυμάτων τῆς Μητροπόλεώς μας. Ἡ ἐκδήλωση τελείωσε μέ τὸ λόγο τοῦ ὁμογενοῦς κ. Ευσταθίου Βαλιώτη, ὁ ὁποῖος παρότρυνε τοὺς παρευρισκόμενους νά συνεχίσουν νά προσφέρουν μέ ὁποιοδήποτε τρόπο τὴ βοήθειά τους στά Ἰδρύματα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς. Τὴν ἐκδήλωση τίμησαν μέ τὴν παρουσία τους ὁ Ὑφυπουργὸς Ἐθνικῆς Ἄμυνας κ. Ἀθανάσιος Δαβάκης, ἡ Ἀντιπεριφερειάρχης Λακωνίας κ. Ντία Τζανετέα, ὁ Δήμαρχος Σπάρτης κ. Σταῦρος Ἀργειτάκος, ὁ Διοικητῆς Κ.Ε.Ε.Μ Ταξίαρχος κ. Δημήτριος Μακρῆς, ὁ Διοικητῆς τῆς Πυροσβεστικῆς ὑπηρεσίας Πύραρχος κ. Χρῦσανθος Ἀθανασόπουλος.

ΓΚΟΛ ΣΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΑ...

Φιλανθρωπικὸς ποδοσφαιρικὸς ἀγῶνας μεταξύ τῆς Μεικτῆς Ὁμάδας τοῦ Πολιτιστικοῦ Συλλόγου Καραβᾶ καί τῶν Παλαιμάχων Σπάρτης, διεξήχθη τὸ ἀπόγευμα τῆς Παρασκευῆς 23 Αὐγούστου 2013 στό Ἐνωσιακὸ Ἀθλητικὸ Κέντρο τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη. Ὁ ἀγῶνας πραγματοποιήθηκε στὰ πλαίσια τοῦ τετραήμερου ἐπετειακῶν ἐκδηλώσεων πού διοργάνωσε ὁ Πολιτιστικὸς Σύλλογος Καραβᾶ, γιά τὴ συμπλήρωση 30 χρόνων ἀπὸ τὴν ἴδρυσή του.

Συνδιοργανωτές μεταξύ ἄλλων ἦταν ἡ Ἑνωση Ποδοσφαιρικῶν Σωματείων Λακωνίας καί ὁ Σύλλογος Παλαιμάχων Ποδοσφαιριστῶν Σπάρτης. Τά ἔσοδα τοῦ ἀγῶνα προσφέρθηκαν στόν Σεβ. Μητροπολίτη μας κ. Εὐστάθιο, πρὸς ἐνίσχυση τῶν ἰδρυμάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μας. Μάλιστα, κατὰ τὴν ἐπίσκεψή τους στὰ γραφεῖα τῆς Μητρόπολης τὰ μέλη τοῦ Πολιτιστικοῦ Συλλόγου Καραβᾶ προσέφεραν στόν Σεβ. Ποιμενάρχη μας ἕνα ἀναμνηστικό λάβαρο ἀπὸ τὸν ἀγῶνα.

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ

ΣΤΟΝ ΠΡΩΤ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΧΑΛΚΙΑ

Τὴν Κυριακὴ 4 Αὐγούστου 2013 ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Εὐστάθιος τέλεσε Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία στόν ἐνοριακὸ Ἱερὸ Ναὸ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Βρονταμᾶ. Πρὸ τοῦ τέλους τῆς Θείας Λειτουργίας ὁ Σεβασμιώτατος ἀφοῦ τίς προηγούμενες ἡμέρες ζήτησε καί τὴν συγκατάθεση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Βεροίας κ. Παντελεήμονα, ἀπένειμε τιμητικὸ ἔπαινο τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, στόν Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβύτερο π. Παναγιώτη Χαλκιᾶ συνταξιούχο κληρικὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βεροίας Ναούσης καί Καμπανίας, κληρικὸ καταξιωμένο ποῦ ἔλκει τὴν καταγωγή ἀπὸ τὸν Βρονταμᾶ, ἐπὶ τῆ συμπληρώσει τοῦ χρυσοῦ Ἰωβηλαίου τῆς Ἱερατικῆς του διακονίας. Ὁ Πρωτοπρεσβύτερος Παναγιώτης Σ. Χαλκιᾶς, γεννήθηκε τὸ 1940 στὸ Βρονταμᾶ Λακωνίας. Εἶναι ἀπόφοιτος τῆς ἑπταταξίου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Κορίνθου (1953–1960). Χειροτονή-

θηκε Διάκονος στὶς 3-2-1963 στὸν Ἱερὸν Ναὸ Ἁγίου Ἐλευθερίου Γκύζη Ἀθηνῶν καί Πρεσβύτερος στὶς 10-2-1963 στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Νικολάου Πευκακίων Ἀθηνῶν. Ἀπὸ τίς 11-2-1963 μέχρι τίς 30-9-1970, ὑπηρέτησε ὡς ἐφημέριος στὴ Βασιλειάδα Καστοριᾶς. Ἀπὸ τὴν 1-10-1970 μέχρι καί τῆς συνταξιοδοτήσεώς του ὑπηρέτησε ὡς ἐφημέριος στὴν πόλη τῆς Βέροιας. Στὶς 2 Φεβρουαρίου 2013 συμπλήρωσε 50 χρόνια πολυκαρπῆς καί καλλίκαρπῆς ἱερατικῆς διακονίας. Ὁ Σεβασμιώτατος ἀναφερόμενος στὸ πρόσωπο τοῦ π. Παναγιώτη, ἐξῆρε τὴν θυσιαστικὴ του ἀγάπη γιὰ τὴν Ἱερωσύνη, ἀφοῦ διηκόνησε ὡς ἐφημέριος σὲ ἐνορία τῆς ἀκριτικῆς Καστοριᾶς γιὰ 8 χρόνια, ἀλλὰ καί τὴν πλούσια ἐφημεριακὴ, κηρυκτικὴ καί συγγραφικὴ του δράση, ὡς ἐφημερίου στὴν πόλη τῆς Βεροίας γιὰ 40 χρόνια, ἀλλὰ καί τὴν προσφορά του στὴν τοπικὴ μας Ἐκκλησία, ἀφοῦ πάντοτε ἐρχόμενος γιὰ τίς καλοκαιρινές του διακοπὲς ἔθετε καί θέτει ἑαυτὸν στὴν διάθεση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως πρὸς ἐξυπηρέτηση κάθε λειτουργικῆς ἀνάγκης. Ὁ π. Παναγιώτης, ἐμφανῶς συγκινημένος, στὴ σύντομη προσφώνησή του εὐχαρίστησε τὸν Σεπτὸ Ποιμενάρχη μας γιὰ τὴν ἐνέργειά του νὰ τὸν τιμήσει στὸ χωριὸ ποῦ γεννήθηκε καί μάλιστα στὸν Ἱερὸ Ναὸ ποῦ βαπτίστηκε καί ἔκανε τὰ πρῶτα ἐκκλησιαστικά του βήματα. Ἐκλεισε δὲ τὴν σύντομη προσλαλιά του μὲ τὴν ἀνάγνωση ἑνὸς ἄρθρου του, ποῦ εἶχε δημοσιεύσει παλαιότερα, περιγράφοντας μέσα σὲ αὐτό, ἑπτὰ εἰκόνες ἀπὸ τὴν πρώτη χρονιά τῆς Ἱερατικῆς του ζωῆς.

Χρονικά τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ κατὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον 2013

Ἐ λ ι τ ο ὕ ρ γ η σε τὴν 1ην εἰς τὸ Κ.Ε.Ε.Μ., τὴν 2αν εἰς τὴν ἐνορίαν τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων, τὴν 8ην εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Ζερμπίτσης, τὴν 9ην εἰς τὴν ἐνορίαν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Ζάρακος, τὴν 12ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ὁσίου Νίκωνος (Ἀγρυπνία ἐπὶ τῇ ἀποδόσει τοῦ Πάσχα), τὴν 13ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν Ἀναλήψεως Μαγούλας, τὴν 16ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος Σπάρτης (τεσσαρακονθήμερον Μνημόσυνον τοῦ Πρωτοπρ. Παναγιώτη Ρούτση), τὴν 18ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου Σπάρτης (Ἀγρυπνία ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῶν ἐγκαινίων αὐτοῦ), τὴν 22αν εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ὁσίου Νίκωνος (τεσσαρακονθήμερον Μνημόσυνον τοῦ Ἰωάννου Ἀλατσᾶ, ὑπαλλήλου τῆς Νομαρχίας), τὴν 23ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος Σελλασίας, τὴν 24ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος Νεαπόλεως, τὴν 29ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Βοιῶν καὶ τὴν 30ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου τῆς ὁμωνύμου Ἐνορίας Μονεμβασίας.

Ἐ χ ο ρ ο σ τ ᾶ τ η σε κατὰ τὸν ἑσπερινὸν τὴν 2αν εἰς τὸν Ἱερὸν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου Βασσαρᾶ, τὴν 12ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν Ἀναλήψεως Ἐλαίας, τὴν 23ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος Ταλάντων, τὴν 28ην εἰς τὸ πανηγυρίζον παρεκκλήσιον τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων

Πέτρου καὶ Παύλου Σπάρτης καὶ τὴν 30ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων Παντανάσσης Βοιῶν.

Ἐ β ἄ π τ ι σ ε τὴν 8ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος Γλυφάδας τὸ τέκνον τοῦ Ἑτεοκλῆ καὶ τῆς Ἀγγελικῆς Θεοδωροπούλου εἰς τὸ ὄποῖον ἐδόθη τὸ ὄνομα Ἀλεξάνδρα καὶ τὴν 15ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἐλκομένου Μονεμβασίας τὸ τέκνον τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τῆς Χρυσουγιῆς Τζόρβα εἰς τὸ ὄποῖον ἐδόθη τὸ ὄνομα Μάξιμος.

Ἡ ὑ λ ό γ η σ ε τὴν 1ην εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τὸν γάμον τοῦ Γεωργίου Βλάχου καὶ τῆς Γεωργίας Χατζῆ, τὴν 2αν εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου Σπάρτης τὸν γάμου τοῦ Ἀναστασίου Τσουρούπη καὶ τῆς Ἀθανασίας Πορφύρη, τὴν 16ην εἰς τὴν Κοκκινόραχην τὸν γάμο τοῦ Ἡλίας Ζακάκη καὶ τῆς Εὐρυδίκης Μπούρα (τὸν γάμον ἠυλόγησαν καὶ οἱ Σεβ. Μητροπολίται Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος καὶ Κορίνθου κ. Διονύσιος), τὴν 22αν εἰς τὴν Γλυκόβρυση τὸν γάμον τοῦ Γεωργίου Μήτηρ καὶ τῆς Σοφίας Παπαποστόλου.

Ὡ ρ κ ι σ ε τὴν 14ην εἰς τὸ Κ.Ε.Ε.Μ. τοὺς Νεοσυλλέκτους τῆς Γ' ΕΣΣΟ 2013.

Ἐ ν ε κ α ι ν ῖ α σ ε τὴν 21ην τὸ πάρκο εἰς Ἀλέσια Σπάρτης παρουσία τῶν Ἀρχῶν.

Π ρ ο ε σ τ η τὴν 18ην εἰς Μονεμβασίαν τῆς Νεκρωσίμου Ἀκολουθίας τῆς Κηδείας τοῦ Συνταξιούχου Ἐφημερίου Μονεμβασίας Πρωτοπρ. Σταύρου Ἀγγελάκου, τὴν 23ην εἰς Ἅγιον Νικόλαον Βοιῶν τῆς Κηδείας τοῦ Ἀντωνίου Δελακοβία, πατρός τοῦ

Ἐφημερίου Παπαδιανίκων π. Νικολάου Δελακοβία, ἐνῶ τὴν 28ην ἐτέλεσε τρισάγιον εἰς τὴν προτομὴν τοῦ Πέτρου Πελοποννησίου.

Τὴν 2αν εἰς τὴν ἐνορίαν τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων καὶ τὴν 9ην εἰς τὸν Ἅγιον Δημήτριον Ζάρακος προέστη μνημοσύνων ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ὑπὸ τῶν Στρατευμάτων Κατοχῆς φονευθέντων.

Π ρ ο ῆ δ ρ ε υ σ ε τὴν 3ην εἰς Ἀθήνας τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Μοναχικοῦ Βίου, τὴν 7ην ἐν Σπάρτῃ συσκέψεως διὰ τὴν διατήρησιν τῆς Δημοτικῆς Βιβλιοθήκης, τὴν 25ην συνεδριάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἀσύλου Ἀνιάτων Σπάρτης καὶ τὴν 26ην συνεδριάσεως τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

Κατὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον 2013:

Ἐ λ ε ι τ ο ὄ ρ γ η σ ε τὴν 1ην εἰς τὴν πανηγυρίζουσιν Ἱερὰν Μονὴν τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων, τὴν 7ην εἰς τὴν πανηγυρίζουσιν Ἱερὰν Μονὴν τοῦ Ὁσίου Θωμᾶ εἰς Βάτικα, τὴν 8ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Προκοπίου τῶν Κατασκηνώσεων τοῦ Παλαιοκάστρου, τὴν 9ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος εἰς Ἐλαφόνησον (ἐπέτειος Ἐγκαινίων καὶ ἐνσωματώσεως τῆς Νήσου), τὴν 13ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τῶν Ἀρχαγγέλων εἰς τὸν ὁμώνυμον οἰκισμὸν, τὴν 14ην εἰς τὴν Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίων Τεσσαράκοντα, τὴν 18ην εἰς τὸ Κ.Ε.Ε.Μ., τὴν 20ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Προφήτου Ἡλίας τῶν κατασκηνώσεων Ταυγέτης, τὴν 21ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Κοιμήσεως Θεοτόκου Βαμβακοῦς ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἑκατὸν ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῶν ἐγκαινίων αὐτοῦ, τὴν 26ην εἰς τὸν πα-

νηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τῆς Γεννήσεως Χριστοῦ Μολάων (τοπικὴ ἑορτή), τὴν 27ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος τοῦ Ἀσύλου Ἀνιάτων καὶ τὴν 28ην εἰς τὴν Ἀγορίανην.

Ἐ χ ο ρ ο σ τ α τ η σ ε κατὰ τὸν ἔσπερινὸν τὴν 7ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Προκοπίου τῶν Κατασκηνώσεων Νεαπόλεως, τὴν 19ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Προφήτου Ἡλίας Κονιδίτσας, τὴν 25ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς Σκάλας, τὴν 26ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἀσύλου Ἀνιάτων Σπάρτης, ἐνῶ τὴν 29ην εἰς τὸ Γεράκι χάριν τῶν ὁμογενῶν μας (ἑορτὴ Μετανάστη).

Ἡ ὑ λ ό γ η σ ε τὴν 6ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου Νεαπόλεως τὸν γάμον τοῦ Γεωργίου Τσάκου καὶ τῆς Γεωργίας Καπάκου, τὴν 13ην εἰς τὴν Σκάλαν τὸν γάμον τοῦ Βασιλείου Συνοδικοῦ καὶ τῆς Ἐφης Πατσουράκου, τὴν 14ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἁγίας Τριάδος Γλυφάδας τὸν γάμον τοῦ Χριστοῦ Σινάπη καὶ τῆς Σταυρούλας Θεοδωροπούλου ἀνεψιᾶς τοῦ ἀειμνήστου λαμπροῦ κληρικοῦ ἀρχιμ. Ἐπιφανίου Θεοδωροπούλου καὶ τὴν 20ην εἰς τὴν Ποταμιὰν τὸν γάμον τῆς Νικολέτας Ἡλιοπούλου καὶ τοῦ Ἐμμανουὴλ Γαληνάκη.

Π ρ ο έ σ τ η τὴν 25ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ὁσίου Νίκωνος τῆς Νεκρωσίμου Ἀκολουθίας τῆς Κηδεῖας τοῦ Εὐστρατίου Κούτσαρη, τὴν 27ην παρέστη κατὰ τὴν Νεκρώσιμον Ἀκολουθίαν τῆς Κηδεῖας τῆς Ἠγουμένης Θεολογίας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κοιμ. Θεοτόκου Μπούρα Μεγαλοπόλεως καὶ τὴν 29ην εἰς τὸν Λεῆμονα προέστη τῆς κηδεῖας τῆς Σταυρούλας Χρυσικάκου μητρὸς τοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου Σκάλας

π. Εύστρατίου Χρυσικάκου, ἐνῶ τὴν 23ην προέστη Δοξολογίας καὶ ἐπιμνημοσύνου δεήσεως εἰς Μονεμβασίαν ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει αὐτῆς.

Ἐ δέ χ θ ἡ ὅλα τα στελέχη τῶν κατασκηνώσεων μας καὶ ἐπεσκέφθη εἰς τὴν Κατασκηνώσιν τοὺς Κατασκηνωτές, ἀγόρια καὶ κορίτσια κατὰ τας τέσσαρας κατασκηνωτικὰς περιόδους καὶ ὠμίλησε ἐπίκαιρα.

Π ρ ο ῆ δ ρ ε υ σ ε τὴν 17ην καὶ τὴν 29ην συνεδριάσεως τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου, τὴν ἰδίαν ἡμέραν 17ην συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κληροδοτήματος «Σταῦρος Καλκανδῆς».

Ἐ ν ε κ α ι ν ῖ α σ ε τὴν 28ην εἰς τὴν Ἀγόριανην τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου καὶ ἰδιαίτερος ἐπήνεσε τοὺς κτήτορας αὐτοῦ Γεώργιον καὶ Βασιλικὴν Ἀρβανίτη.

Ἐ θ ε μ ε λ ῖ ω σ ε τὴν 25ην τὸ νέον Μουσικὸν Γυμνάσιον Σπάρτης παρουσία τῶν Ἀρχῶν.

Κατὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου 2013:

Ἐ λ ε ι τ ο ὑ ρ γ η σ ε τὴν 4ην εἰς τὸν Βρονταμᾶν, τὴν 6ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν Μεταμορφώσεως Σκάλας, τὴν 9ην εἰς τὸ Μεσοχώριον, τὴν 11ην εἰς τὸν Ἅγιον Γεώργιον Βοιῶν, τὴν 15ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν Κοιμήσεως Θεοτόκου Πολυδρόσου, τὴν 18ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἁγίου Σπυρίδωνος Σπάρτης, τὴν 23ην εἰς τὴν πανηγυρίζουσαν Ἱερὰν Μονὴν Ζερμπίτσης, τὴν 25ην εἰς τὸν Βασσαρᾶν, τὴν 26ην εἰς τὸν Λαμπόκαμπον, τὴν 29ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν Τιμίου Προδρόμου Μυστρά καὶ τὴν 31ην εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Ἰέρακος συλλειτουργούντων καὶ τῶν Θεοφιλεστάτων Ἐπισκόπων Ἀνδίδων κ. Χρι-

στοφόρου καὶ Ἀνδρούσης κ. Θεοκτίστου, ἐπὶ τῇ 33ῃ ἐπετείῳ τῆς χειροτονίας αὐτοῦ εἰς Ἀρχιερέα.

Ἐ χ ο ρ ο σ τ ἄ τ η σ ε κατὰ τὸν ἑσπερινὸν καὶ τὸν παρακλητικὸν Κανόνα, τὴν 1ην εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Καστρίου, τὴν 2αν εἰς Βαρβίτσαν, τὴν 4ην εἰς Λογγανικόν, τὴν 5ην εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν, τὴν 6ην εἰς τὸ Παράδεισι Νεαπόλεως, τὴν 7ην εἰς τὸ Γηροκομεῖον Ἐλίκας, τὴν 8ην εἰς τὴν Κάτω Καστανέαν, τὴν 9ην εἰς τὸ Λάχι Βοιῶν, τὴν 10ην εἰς τὸν Κάμπον, τὴν 11ην εἰς τὸν Ὅσιον Νίκωνα, τὴν 12ην εἰς τὰ Κουπιά, τὴν 13ην εἰς τοὺς Ἀγριάνους, τὴν 14ην εἰς τὸ Ἔλος, τὴν 22αν εἰς τὴν Ἱερά Μονὴν Ζερμπίτσης, τὴν 23ην εἰς τὸν ἐορτάζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ εἰς τὸ Β΄ Κοιμητήριον Σπάρτης, τὴν 26ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Φανουρίου Ἀνωγείων καὶ τὴν 30ην εἰς τὸ παρεκκλήσιον τοῦ Ἐπισκοπείου.

Ἡ ὑ λ ό γ η σ ε τὴν 18ην εἰς τὸν Ἅγιον Δημήτριον Μονεμβασίας τὸν γάμον τοῦ Ἡλία Κοτσώνη καὶ τῆς Μαρίας Παπαδάκη ἀμφοτέρους τέκνα τῶν Ἱερέων Παναγιώτη Κοτσώνη Ἐφημερίου Περιστερίου, καὶ Παρασκευᾶ Παπαδάκη, Ἐφημερίου Ἁγ. Δημητρίου Μονεμβασίας.

Ἐ β ἄ π τ ι σ ε τὴν 24ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος Σπάρτης τὸ τέκνον τοῦ ζεύγους Βασιλείου καὶ Χριστίνας Κερασιώτη εἰς τὸ ὁποῖον ἐδόθη τὸ ὄνομα Βασιλική καὶ τὴν 31ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Τρύφωνος τῶν Πισταμάτων Λαμπόκαμπου τὸ πέμπτον τέκνον τοῦ ζεύγους Κων/νου καὶ Ἰωάννας Δούκα εἰς τὸ ὁποῖον ἐδόθη τὸ ὄνομα Μαγδαληνή.

Ἔ ρ κ ι σ ε εἰς τὸ Κ.Ε.Ε.Μ. τὴν 2αν τοὺς Νε-

οσυλλέκτους τῆς Δ' ΕΣΣΟ 2013.

Π ρ ο έ σ τ η τήν 14ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ὁσίου Νίκωνος τῆς Νεκρωσίμου Ἀκολουθίας τῆς Κηδείας τοῦ Ἡλία Τριανταφυλλάκου, τήν 16ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἀσύλου Ἀνιάτων τῆς Κηδείας τοῦ Παναγιώτου Ἀλτομοιράνου καὶ τήν 20ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Ἐξαρχίας τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας εἰς Ἀθήνας τῆς κηδείας τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μέμφιδος κ. Παύλου (τῆς Ἀκολουθίας προεξήρχε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀξώμης κ. Πέτρος).

Π ρ ο ή δ ρ ε υ σ ε τήν 28ην συνεδριάσεως τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

Ἐ τ ί μ η σ ε πρεπόντως τήν 4ην κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Θ. Λειτουργίας εἰς Βρονταμᾶν τὸν αἰδεσιμολ. Πρωτ. π. Παναγιώτην Χαλκιᾶν Συνταξιούχον Ἐφημέριόν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βεροίας.

Ὡ ρ γ ά ν ω σ ε μέ τοὺς Συνεργάτας του ἑορταστικὴ ἐκδήλωση τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης εἰς τὸν αὐλεῖον χῶρον τοῦ Ἀσύλου Ἀνιάτων διὰ τοὺς Ὁμογενεῖς μας ποὺ συμπαρεστάθησαν μετὰ τὴν προσφορὰν τοὺς εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν Ἱδρυμάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας.

Κατὰ τὰς ὑπολοίπους ἡμέρας καὶ ἐργασίμους ὥρας ἐπεσκέφθη τὸ Νοσοκομεῖο Σπάρτης, τὰ Φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ ἐδέχθη εἰς τὸ Γραφεῖον του, τὰς Ἀρχάς τοῦ Νομοῦ, Ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια καὶ ἕνα πλῆθος ὁμογενῶν.

Ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ἀνδρούσης κ. ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΣ

Κατὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον 2013:

Ἐ λ ε ι τ ο ύ ρ γ η σ ε τήν 2αν εἰς Ἅγιον Νικόλαον Σπάρτης, τήν 9ην εἰς τὴν Ἱεράν Μονὴν Ἀγίων Ἀναργύρων, τήν 16ην εἰς Ἀλεποχώριον, τήν 23ην εἰς Ἱεράν Μονὴν Ἀγίων Τεσσαράκοντα, τήν 24ην εἰς Ξηροκάμπιον καὶ τήν 30ὴν εἰς Μυστρᾶ.

Ἐ χ ο ρ ο σ τ ᾶ τ η σ ε τήν 23ην εἰς Φοινίκιον.

Κατὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον 2013:

Ἐ λ ε ι τ ο ύ ρ γ η σ ε τήν 7ην εἰς Ἀφυσσοῦν, τήν 14ην εἰς Μητροπολιτικὸν Ναὸν Σπάρτης, τήν 20ὴν εἰς Λευκόχωμα, τήν 21ην εἰς Μονεμβασίαν, τήν 26ην εἰς Ἁγίαν Παρασκευὴ Ἀμυκλῶν, τήν 27ην εἰς Πικουλιάνικα καὶ τήν 28ην εἰς Ἅγιον Νικόλαον Βοιῶν.

Κατὰ τὸν μῆνα Αὐγουστον 2013:

Ἐ λ ε ι τ ο ύ ρ γ η σ ε τήν 4ην εἰς Μονεμβασίαν, τήν 6ην εἰς Μεταμόρφωσιν Ἀμυκλῶν, τήν 11ην εἰς Τρύπην, τήν 15ην εἰς Κοίμησιν Θεοτόκου Ἀμυκλῶν, τήν 18ην εἰς Παρόριον, τήν 23ην εἰς Κρεμαστήν, τήν 24ην εἰς Γεωργίτισιον, τήν 25ην εἰς Σουσιάνους καὶ τήν 31ην εἰς τὴν Ἱεράν Μονὴν Ἰέρακος.

Ἐ χ ο ρ ο σ τ ᾶ τ η σ ε τήν 2αν εἰς Παλαιοπαναγιάν, τήν 4ην εἰς Γούβες, τήν 6ην εἰς Ἀναβρυτήν, τήν 7ην εἰς Ποταμιάν, τήν 8ην εἰς Τσεραμιόν, τήν 11ην εἰς Κρεμαστήν, τήν 12ην εἰς Βασσαρᾶ, τήν 14ην εἰς Ἀπιδεάν καὶ τήν 22αν εἰς Γλυκόβρυσον.

Από τις εορτές λήξης τής 3ης και 4ης Κατασκηνωτικής Περιόδου (Ταυγέτη 2013)

Από την εκδήλωση εύγνωμοσύνης προς τούς όμογενείς μας (Ασυλο Ανιάτων 19/08/2013)

Από την 1η Κατασκηνητική Περίοδο